

**Building a better
working world**

EY LLC
Kote Abkhazi Street, 44
Tbilisi, 0105, Georgia
Tel: +995 (32) 215 8811
Fax: +995 (32) 215 8822
www.ey.com/ge

შპს იუაი
საქართველო, 0105 თბილისი
კოტე აფხაზის ქუჩა 44
ტელ: +995 (32) 215 8811
ფაქსი: +995 (32) 215 8822

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია რიკო ექსპრესის აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს.

ჩვენ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2021 წლის 13 ივლისს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩავვიტარებთ მმართველობით ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2021 წლის 29 სექტემბერი

მმართველობის ანგარიშგება

საქმიანობის მიმოხილვა

მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო ექსპრესი“ თითქმის ორი ათწლეულია წარმატებით მოღვაწეობს საქართველოს ფინანსურ ბაზარზე. ორგანიზაციამ აქტიური საქმიანობა ჯერ კიდევ 1997 წელს დაიწყო, როგორც საფინანსო ორგანიზაციამ - „რიკო კრედიტი“ და დროთა განმავლობაში ჩამოყალიბდა, როგორც ერთ-ერთი ყველაზე სწრაფად ზრდადი, განვითარებაზე ორიენტირებული კომპანია ფინანსურ სექტორში.

1997 წელს ორგანიზაცია „რიკო კრედიტი“ ერთ-ერთი პირველი ორგანიზაცია იყო საქართველოში, რომელიც ფულადი გზავნილების უმსხვილესი ორგანიზაცია "მანიგრამის" პარტნიორი გახდა საქართველოში. მოგვიანებით კი „რიკო კრედიტის“ პარტნიორ ორგანიზაციათა რიგს შეემატა „ვესტერნ უნიონი“ (Western Union), „იუნისტრიმი“ და სხვა მრავალი.

2007 წლის აპრილის თვიდან საქართველოს ეროვნულ ბანკში დარეგისტრირდა მიკროსაფინანსო ორგანიზაციად - „რიკო ექსპრესი“. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის ერთპიროვნული მფლობელია ქალბატონი დალი ურუშაძე.

დღესდღეობით მომხმარებლებს საშუალება ეძლევათ უკვე 16 პარტნიორი ორგანიზაციის მეშვეობით განახორციელონ ყველაზე მოქნილი და დაბალპროცენტიანი სერვისი ფულადი გზავნილების მიმართულებით. „რიკო ექსპრესი“ თითოეული ფინანსური ორგანიზაციის პირდაპირი პარტნიორია საქართველოში, რაც მომხმარებელს საშუალებას აძლევს მიიღოს ან გააგზავნოს ფული მსოფლიოს ნებისმიერი მიმართულებით, დროის ნებისმიერ მონაკვეთში.

კომპანია მომხმარებელს სთავაზობს ფულად გზავნილებს: „რიკო-გრამ ისრაელი“, „რიკოგრამ Small World“, „რიკოგრამ I-transfers“, „რიკოგრამ Titanes“:

"რიკო-გრამ საქართველო" არის ფულადი გზავნილი, რომლის მეშვეობითაც შესაძლებელია ფულადი გზავნილების მიღება და გაგზავნა საქართველოს მასშტაბით, რიკო ექსპრესის ნებისმიერ ფილიალში. თანხის გაგზავნის საკომისიო შეადგენს 0.5%-ს, მინიმალური 1 ლარი/ევრო/დოლარი.

ასევე, საბერძნეთში ფულადი გზავნილების გაგზავნა/მიღება შესაძლებელია „რიკოგრამ Small World“-ის საშუალებით რომლის საკომისიო შეადგენს: 0-დან 100 ევრომდე – 1 ევრო; 100 ევროდან 400 ევრომდე – 1%; 400 ევროდან – 0.8 %;

„რიკო-გრამ ისრაელი“-ფულადი გზავნილების მიღება-გაგზავნა ისრაელიდან, ყველაზე დაბალ 1.2%-ად, ისრაელიდან თანხის გამოგზავნა შესაძლებელია 250-ზე მეტი სერვის-ცენტრიდან.

„რიკოგრამ I-transfers“ და „რიკოგრამ Titanes“ წარმოადგენენ ფულადი გზავნილის სისტემებს, რომლის საშუალებით შესაძლებელია გზავნილების მიღება იტალიიდან, გერმანიიდან და ესპანეთიდან. საკომისიო საპროცენტო განაკვეთი შეადგენს თანხის 1.1%-ს.

ასევე 2008 წელს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო ექსპრესმა“ ბაზარს იმ დროისთვის ერთ-ერთი ყველაზე ინოვაციური და უნიკალური პროდუქტი „ოქროს თამასუქი“ შესთავაზა. „ოქროს თამასუქი“ ეს გახლავთ ფასიანი ქაღალდი, რომლის შექმნაც შეუძლია ნებისმიერ ფიზიკურ ან იურიდიულ პირს „რიკო ექსპრესმა“ თანხის დაბანდებით. ეროვნულ ვალუტაში ოქროს თამასუქის გახსნა შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ თამასუქზე შემოსატანი თანხა აღემატება 100 000 ლარის ექვივალენტს აშშ დოლარში/ევროში. თამასუქის გახსნა ასევე შესაძლებელია თუ უკვე არსებული თამასუქის თანხები და შემოსატანი თანხების ჯამი აღემატება 100 000 ლარის ექვივალენტს.

მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო ექსპრესი“ მომხმარებლებს სთავაზობს იპოთეკურ სესხებს, რომელიც მომხმარებლის ინდივიდუალურ მოთხოვნასა და შემოსავალზეა მორგებული. სესხით სარგებლობის პირობებიდან გამომდინარე, საგარანტიო ქონება შეიძლება იყოს: თბილისში, რუსთავეში, მარნეულში, ქუთაისში, ბათუმში, გორში, ხაშურში, სამტრედიისში, თელავში, წყალტუბოში, ფოთსა და მცხეთის ტერიტორიაზე მდებარე უძრავი ქონება. კერძოდ: ბინა, საკუთარი სახლი, კომერციული ან არაკომერციული ფართი, აგარაკი. "რიკო ექსპრესი" გასცემს ბიზნეს და სამომხმარებლო სესხებს უძრავი ქონების გარანტიით.

მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო კრედიტი“ მომხმარებლებს სთავაზობს სხვადასხვა ტიპის სალომბარდო სესხით სარგებლობას: ოქროს, ვერცხლის გარანტიით, ყოველგვარი საკომისიოს გარეშე; ექსპრეს და სტანდარტულ სესხებს როგორც ლარში, ასევე უცხოურ ვალუტაში. ნებისმიერი ტიპის სესხი, რომელსაც „რიკო ექსპრესი“ გასცემს, ინდივიდუალურად მომხმარებლის კონკრეტულ თვიურ შემოსავალზეა მორგებული და მხოლოდ ამ პირობებიდან გამომდინარე განისაზღვრება კონკრეტული სესხის რაოდენობა და ტიპი, რათა ზუსტად იყოს განსაზღვრული სესხის ეფექტურობა, მომხმარებლის უფლებები და პირობები კი - დაცული.

მიკროსაფინანსოს ძირითადი მაჩვენებლების მიმოხილვა

რიკო ექსპრესი აქტივების სიდიდით ერთ-ერთ მოწინავე პოზიციას იკავებს საქართველოს ბაზარზე არსებულ ფინანსურ ინსტიტუტებს შორის. კომპანიის 2020 წლის წმინდა მოგება შეადგინა 43,242 ათასი ლარი, რაც 2019 წლის მაჩვენებელს 45%-ით აღემატება. მთლიანი აქტივები 2020 წელს 31.7%-ით გაიზარდა (349,695 ათასიდან 460,552 ათასამდე), რაც ძირითადად გამოწვეულია კლიენტებზე გაცემული სესხების, ფულადი სახსრებისა და ძირითადი საშუალებების მნიშვნელოვანი მატებით.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მთლიანი ვალდებულებები 40.8%-ით, 240,326 ათას ლარამდე გაიზარდა. გაზრდა უმეტესად უკავშირდება ნასესხები სახსრების მატებას. მათ შორის, სავალო ფასიანი ქაღალდების ზრდას. მიუხედავად წინა წლის სავალო ფასიანი ქაღალდებიდან მოზიდული სახსრების შემცირებისა, რაც სებ-ის რეგულაციამ გამოიწვია (იგულისხმება 1 ადამიანის მიმართ ვალდებულების ოდენობის მინიმალური ზღვარის განსაზღვრას 100,000 ლარის ოდენობით), 2020 წელს სავალო ფასიანი ქაღალდების ოდენობა გაიზარდა 2,708 ათასი ლარით და შეადგინა 112,590 ათასი ლარი.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ კომპანიის მიერ გამოიმუშავებული მოგების უდიდესი ნაწილი მთლიან კაპიტალში რჩება, ხოლო დივიდენდის სახით უმნიშვნელო თანხა გაიცემა, რაც კომპანიის განვითარების მნიშვნელოვან ფაქტორს წარმოადგენს. კომპანიის მთლიანი კაპიტალი წინა წელთან შედარებით 41,200 ათასი ლარით (23%) გაიზარდა და 220,226 ათასი ლარი შეადგინა.

ძირითადი ფინანსური ინფორმაცია

ათასი ლარი თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული	დასრულებული წლისათვის (ათასი ლარი)		
	31 დეკემბერი 2020	31 დეკემბერი 2019	ცვლილება
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	47,298	44,816	2,482
წლის მოგება	43,242	29,819	13,423
მთლიანი აქტივები	460,552	349,695	110,857
კლიენტებზე გაცემული სესხები	305,997	264,702	41,295
მთლიანი ვალდებულებები	240,326	170,669	69,657
მთლიანი კაპიტალი	220,226	179,026	41,200

კომპანიაში დიდი ყურადღება ექცევა საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილ საშუალო ლიკვიდობის კოეფიციენტის დონეს, რომელიც 2020 წლის მდგომარეობით დადგენილი 30%-ან ზღვარს ქვევით არ ჩამოსულა.

ინფორმაცია ფილიალების საქმიანობის შესახებ

კომპანია მთელი საქართველოს მასშტაბით წარმოდგენილია 46 ფილიალით. კომპანიის პროდუქტებით, როგორცაა: იპოთეკური და ლომბარდული სესხი, ფასიანი ქაღალდები, საკონვერტაციო ოპერაციები და ფულადი გზავნილები, 250 000-ზე მეტი მომხმარებელი სარგებლობს, 2020 წლის მონაცემებით. მათი რიცხვი კიდევ უფრო მატულობს წლიდან წლამდე.

2020 წლის მდგომარეობით კომპანიაში ფუნქციონირებდა შემდეგი ფილიალები:

1	ცენტრალური ფილიალი	თბილისი	ი.ჭავჭავაძის გამზ. 70
2	ვაკე სერვის ცენტრი	თბილისი	ი.ჭავჭავაძის გამზ. N12
3	პუშკინის ფილიალი	თბილისი	პუშკინის ქუჩა 21
4	თამარ მეფის ფილიალი	თბილისი	თამარ მეფის გამზ. 9
5	ვარკეთილის ფილიალი	თბილისი	ჯავახეთის ქ. 2

6	საბურთალოს ფილიალი	თბილისი	აღ. ყაზბეგის გამზ. N41
7	ნამალაძევის ფილიალი	თბილისი	დადიანის ქ.N77
8	გლდანის ფილიალი	თბილისი	ხიზანიშვილის ქ N1
9	პეკინის ფილიალი	თბილისი	პეკინის ქ. 5
10	ლილოს ფილიალი	თბილისი	კახეთის გზატკეცილი N112
11	დიდუბის ფილიალი	თბილისი	ა. წერეთლის გამზირი 141ა
12	ბულაჩაურის ფილიალი	თბილისი	ა. კალანდაძის ქუჩა 4
13	რუსთავის ფილიალი	რუსთავი	მეგობრობის ქ. N3
14	რუსთავის ფილიალი 2	რუსთავი	კოსტავას ქ. 19
15	მარნეულის ფილიალი	მარნეული	შ. რუსთაველის 60ა
16	თელავის ფილიალი	თელავი	ქ. წამებულის ქუჩა . N11
17	გორის ფილიალი	გორი	ი. ჭავჭავაძის გამზ. .N6
18	ხაშურის ფილიალი	ხაშური	ი.სტალინის ქუჩა. N112
19	სამტრედიის ფილიალი	სამტრედია	ჭავჭავაძის ქუჩა .N13
20	ქუთაისის ფილიალი	ქუთაისი	ჭავჭავაძის გამზირი. N62
21	ქუთაისის ფილიალი 2	ქუთაისი	დავით აღმაშენებლის მოედანიN2
22	ქუთაისის ფილიალი 3 (ნიკეა)	ქუთაისი	ნიკეას ქ. N2
23	წყალტუბოს ფილიალი	წყალტუბო	ი. ჭავჭავაძის ქ. N9
24	ზეესტაფონის ფილიალი	ზეესტაფონი	დ. აღმაშენებლის ქ. .N87
25	ფოთის ფილიალი	ფოთი	ბ. ლოლუას ქ.2.
26	ბათუმის ფილიალი	ბათუმი	ი. ჭავჭავაძის ქ. 25
27	ბათუმის ფილიალი 2	ბათუმი	ბარათაშვილის ქ. 18
28	ზუგდიდის ფილიალი	ზუგდიდი	ზვიად გამსახურდიას გამზ. 28
29	გურჯაანის ფილიალი	გურჯაანი	წმინდა ნინოს ქ. N1
30	დიდი დიღმის ფილიალი	თბილისი	იოანე პეტრიწის N 13
31	რუსთაველის ფილიალი	თბილისი	შოთა რუსთაველის გამზ. N31/13
32	მუხიანის ფილიალი	თბილისი	ა. გობრონიძის ქ. N 1ბ
33	ქობულეთის ფილიალი	ქობულეთი	შოთა რუსთაველის N 3
34	სამგორის ფილიალი	თბილისი	მოსკოვის გამზ. N1
35	ქუთაისის ფილიალი	ქუთაისი	ი.ჭავჭავაძის გამზ. 50
36	ზუგდიდის ფილიალი	ზუგდიდი	მ. კოსტავას 5ა
37	სენაკის ფილიალი	სენაკი	ი. ჭავჭავაძის 123
38	ვაჟა-ფშაველას ფილიალი	თბილისი	ვაჟა-ფშაველას IV კვ. კორპ. 3ბ
39	სარაჯიშვილის ფილიალი	თბილისი	გურამიშვილის გამზ. N45
40	დიღმის მასივის ფილიალი	თბილისი	ევგენი მიქელაძის ქ.N7ა
41	ჭიათურის ფილიალი	ჭიათურა	ნინოშვილის ქ.N 9
42	წერეთელის ფილიალი	თბილისი	ა. წერეთლის გამზირი 114ა
43	ოზურგეთის ფილიალი	ოზურგეთი	ა. წულაძის ქ.N5
44	ახალქალაქის ფილიალი	ახალქალაქი	თავისუფლების ქ.N71
45	ახალციხის ფილიალი	ახალციხე	კოსტავა ქ.N10
46	კასპის ფილიალი	კასპი	სააკაძის ქ.N 88

დასაქმების საკითხები

ჩვენი გუნდი

შპს მისო „რიკო ექსპრესში“ დასაქმებულია 459 თანამშრომელი. თანამშრომელთა მიღება ხდება გასაუბრების საფუძველზე. უამრავი კანდიდატიდან კომპანია არჩევს ყველაზე მოტივირებულ, მონდომებულ და კეთილსინდისიერ თანამშრომლებს, რომლებიც თავიდან მიიღებიან სტაჟირების ხელშეკრულების საფუძველზე. სტაჟირების წარმატებულად გავლის შემდგომ მათთან იდება ძირითადი დასაქმების ხელშეკრულება.

საქმიანობაში უმთავრესი და უპირველესი არის ადამიანური რესურსი, ამიტომ ვცდილობთ მათთვის შეიქმნას ოპტიმალური და ჯანსაღი პირობები ეფექტური და წარმატებული შრომისათვის. თანამშრომლებისადმი მიდგომის საბაზისო საყრდენი არის სამართლიანობა, რაც გამოიხატება ადეკვატური ანაზღაურებით და პრემიების გაცემით, ყოველწლიურად ხდება ხელფასის გადახედვა და ზრდა. არ ხდება უსაფუძვლო პრივილეგიები სამსახურში აყვანის დაწინაურების, ხელფასის თუ პრემიის გაცემისას. კომპანია იღებს თავის წილ პასუხისმგებლობას დასაქმებულების წინაშე და სანაცვლოდაც მათგან მოითხოვს კეთილსინდისიერ და ნაყოფიერ საქმიანობას მასზე დაკისრებული მოვალეობის შესრულებისას, რაც გათვალისწინებულია კომპანიის მიერ გამოცემულ შინაგანაწესში.

უსაფრთხოება და ჯანსაღი გარემო სამუშაო ადგილზე

კანონმდებლობის შესაბამისად კომპანიაში დაცულია უსაფრთხოების სტანდარტები, რათა თანამშრომლებისთვის შექმნილი იყოს ჯანსაღი და უსაფრთხო გარემო.

კომპანიის სათავო ოფისსა და ფილიალებში მოწყობილია აუდიო-ვიდეო მონიტორინგისა და სიგნალიზაციის სისტემები. სამუშაოს სპეციფიკიდან გამომდინარე, ზოგიერთ ადგილას გამოყენებულია ბეტონის კედლები და დაჯავშნილი მინები. ყველა თანამშრომელი დატრენინგებულია, თუ როგორ უნდა მოიქცეს საექვო სიტუაციებში. ყოველივე აღნიშნული უზრუნველყოფს თანამშრომელთა სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის დაცვასა და უსაფრთხოებას.

ფილიალებში განთავსებულია ცეცხლმაქრები და შენობის საევაკუაციო გეგმა, რომლის შესახებაც ინფორმირებულები არიან თანამშრომლები. ასევე, გამართულია სავენტილაციო სისტემა, რაც დადებითად აისახება თანამშრომლის ჯანმრთელობასა და შრომის ნაყოფიერებაზე.

კომპანია თავისი ხარჯებით უზრუნველყოფს ყველა თანამშრომელს ჯანმრთელობის, სამოგზაურო და სიცოცხლის დაზღვევით.

კომპანია ზრუნავს არამარტო თანამშრომლების უფლებების დაცვაზე, არამედ მომხმარებელთა უფლებებზეც. ამ მიზნით შემუშავებულია შესაბამისი პოლიტიკა, რომელიც უზრუნველყოფს მომხმარებელთა პრეტენზიების მიღებას, განხილვისა და გადაწყვეტილების მიღების წესს. მუდმივად ხდება შემოსულ პრეტენზიებზე რეაგირება.

სამომავლო გეგმები

კომპანიის მიზანია განვითარების მაღალი მაჩვენებლების შენარჩუნება, საქართველოს მასშტაბით ყველა რეგიონში ფილიალების გახსნა, კადრების მოზიდვა, მოსახლეობისთვის ფინანსური მომსახურებისას მეტი კომფორტის მიწოდება და რაც მთავარია წლიური ბრუნვის შენარჩუნება და ზრდა, რაც თავის მხრივ ბიუჯეტში მიმართული თანხების ზრდის პირდაპირპროპორციულია.

კომპანიის წინაშე არსებული ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

კომპანიის ბიზნესი რეგულირდება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ. თუ კომპანია ვერ შეძლებს ბიზნეს ოპერაციების მარეგულირებელ კანონებსა და რეგულაციებთან შესაბამისობას, ასევე, ბიზნეს ოპერაციების საწარმოებლად საჭირო ყველა ნებართვის მოპოვებას ან მათი პირობების დაცვას ან და თუ საგადასახადო ინსპექცია აღმოაჩენს დარღვევებს, კომპანიას შეიძლება დაუწესდეს სერიოზული საურავები და ჯარიმები ან უფრო მკაცრი სანქციები, მათ შორის კომპანიის ბიზნეს აქტივობის მნიშვნელოვანი ნაწილის შეწყვეტა, რეგისტრაციის შეჩერება ან გაუქმება ან სისხლისსამართლებრივი სასჯელის გამოყენება მომუშავე ოფიცრების მიმართ.

თუ კომპანია ვერ შეძლებს ბიზნეს ოპერაციების მარეგულირებელ კანონებსა და რეგულაციებთან შესაბამისობას, კომპანიას შესაძლოა აეკრძალოს სამომხმარებლო სესხების გაცემა. მოქმედ წლიურ საპროცენტო განაკვეთებზე ზედა ზღვარის შემოღებამაც შეიძლება გააუარესოს კომპანიის ფინანსური მდგომარეობა.

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს ეროვნული ბანკი მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების რეგულირებისთვის „მსუბუქი ზედამხედველობის რეჟიმს“ იყენებს, ნებისმიერი ცვლილება ამ რეგულაციებში და ამ ცვლილებებთან შესაბამისობა რისკის ქვეშ აყენებს კომპანიის მომავალ ოპერაციებს.

სექტორში ოპერირებისთვის მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებმა უნდა შეასრულონ ეროვნული ბანკის მოთხოვნები, რომლებიც მიკროსაფინანსო ორგანიზაციად რეგისტრირებას ეხება. მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების მიმართ მთავარი მოთხოვნებია: 1) მინიმუმ 1 000 000 ლარის ოდენობის საწესდებო კაპიტალი, 2) სესხების გაცემა 100 000 ლარამდე, 3) მხოლოდ საკრედიტო ოპერაციების განხორციელება და უარის თქმა მომხმარებლებისგან დეპოზიტების მიღებაზე, 4) წლიური საპროცენტო განაკვეთი სესხის ძირითადი თანხის მაქსიმუმ 50%-მდე და 5) წლიური ჯარიმის საპროცენტო განაკვეთი სესხის ძირითადი თანხის მაქსიმუმ 1,5-მაგ ოდენობამდე.

2018 წლის იანვრიდან მოქმედ წლიურ საპროცენტო განაკვეთზე ზედა ზღვრის დაწესების შედეგად რამდენიმე მიკროსაფინანსო ორგანიზაციამ შეწყვიტა საქმიანობა, რადგან ფუნქციონირებისთვის საჭირო საოპერაციო მოგებას ვეღარ იღებდა. ამრიგად, არსებულ მოთხოვნებში რამიმე ცვლილებამ ან ახალი მოთხოვნების შემოღებამ შეიძლება კომპანია აიძულოს, შეწყვიტოს ოპერირება მოთხოვნებთან შეუსაბამობის გამო ან იმის გამო, რომ ბიზნესი ვერ აკმაყოფილებს ამგვარ მკაცრ მოთხოვნებს.

ფინანსური რისკების მართვა

ფინანსური კომპანიების მთავარ საფრთხეს წარმოადგენს საბაზრო, საკრედიტო და ლიკვიდურობის რისკები. **საბაზრო რისკს** წარმოადგენს სავალუტო და საპროცენტო რისკები. **საკრედიტო რისკი** ეს არის კონტრაგენტების მიერ თავისი ვალდებულებების შესრულების უუნარობით გამოწვეული დანაკარგი, კერძოდ პროცენტების და ვალის ძირითადი თანხის საკრედიტო ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვადაში გადაუხდელობის გამო. კომპანიის მთავარი ამოცანაა მოახდინოს რისკების იდენტიფიკაცია და შესაბამისი ღონისძიებების გატარება. ხორციელდება კომპანიაში არსებული ქონებისა და რესურსების პროდუქტიული განაწილება და გამოყენების ხელშეწყობა, აქტივების დაცვა და გაძლიერება, ადამიანური რესურსებისა და ინსტიტუციონალური ცოდნის ბაზის განვითარება და გაძლიერება, ოპერაციების ოპტიმიზაცია და სხვა. კომპანია აფასებს იდენტიფიცირებულ რისკებს, თუ რომელი და რა დონის რისკისთვის არის მზად, ასევე რა ღონისძიებები გაატაროს რისკის შესამცირებლად. რისკების შემცირების მიზნით, კრედიტის გაცემის შესახებ გადაწყვეტილებები მიიღება ძირითადად მსესხებლის გადახდისუნარიანობის და კრედიტუნარიანობის საფუძველზე. უზრუნველყოფის საშუალებებს კომპანია იყენებს საკრედიტო რისკის შესამცირებლად.

საკრედიტო, საბაზრო და სხვა რისკების მიმოხილვა

კომპანიის საქმიანობისათვის გარკვეული რისკებია დამახასიათებელი და მათი მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასებისა და კონტროლის უწყვეტი პროცესით. რისკის მართვის ამ პროცესს გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს კომპანიის უწყვეტი შემოსავლიანობისთვის. ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი პასუხს აგებს და უშუალოდაა ჩართული რისკის მართვის საქმიანობაში. კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭო იღებს რისკის მართვის შესაბამის გადაწყვეტილებებს (რომლებიც მოიცავს როგორც ქვემოთ აღწერილ ფინანსურ რისკს, ისე ბიზნეს რისკებს, როგორცაა გარემოს, ტექნოლოგიებისა და დარგის ცვლილებები) რეგულარულ შეხვედრებზე, რომლებიც მინიმუმ თვეში ორჯერ ტარდება. კომპანიას ძირითადად აქვს საკრედიტო, ლიკვიდურობის და სავალუტო რისკები. მისთვის ასევე, დამახასიათებელია საოპერაციო რისკები.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის მონაწილე მხარე ვერ შეძლებს მოვალეობის შესრულებას და ამით მეორე მხარეს ფინანსურ ზარალს მიაყენებს.

კომპანიის საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა უდრის თავისი ფულადი სახსრების (გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში), გაცემული სესხების, დებიტორული დავალიანების და წარმოებული ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებას. სალომბარდო სესხებთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკები ძირითადად იმართება, სესხების უზრუნველყოფის მოთხოვნით. გარდა ამისა, კომპანია ზღუდავს და აკონტროლებს ერთ მსესხებელზე გაცემული სალომბარდო სესხების თანხას (მაქსიმუმ 100 000 ლარი) და არ არსებობს ერთი მსესხებელი, რომელზეც მნიშვნელოვანი ნაშთი მოდის, სალომბარდო სესხების მთლიან ნაშთთან მიმართებაში.

იპოთეკური სესხის შემთხვევაში, სესხის მომთხოვნი პირი ჯერ ავსებს სასესხო განაცხადს, რომელსაც განიხილავს და აანალიზებს კომპანიის საკრედიტო განყოფილება. თუ განაცხადს დაამტკიცებს საკრედიტო განყოფილება, შემდეგ ტარდება გასაუბრება პირადად კლიენტთან კომპანიის დირექტორისა და სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მიერ. თუ კომპანიის დირექტორი და სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე დაასკვნიან, რომ აღნიშნული კლიენტის შემთხვევაში საკრედიტო რისკის მისაღები დონე არსებობს, შემდეგ ხდება დასაგირავებელი ქონების შეფასება და გაიცემა იპოთეკური სესხი, რომლის თანხაც არ აღემატება ქონების სალიკვიდაციო ღირებულების 30%-ს. ეს არის ის მიახლოებითი თანხა, რომლის მიღებაც მოსალოდნელია აქტივის დაჩქარებული წესით გაყიდვის შედეგად, ვიდრე იქნებოდა დამოუკიდებელ მყიდველზე ჩვეულებრივი გაყიდვის პირობებში.

სალომბარდო სესხის შემთხვევაში თუ მსესხებელი 15 დღეზე მეტი ხნის განმავლობაში ვერ განახორციელებს შენატანს, კომპანია კლიენტს უგზავნის ოფიციალური გაფრთხილების წერილს და თუ მსესხებელი დამატებით მიცემულ ვადაშიც არ დაფარავს დავალიანებას, მაშინ კომპანია ჩამოწერს სესხს და ყიდის უზრუნველყოფის საგანს.

იპოთეკური სესხების შემთხვევაში, ოფიციალური გაფრთხილების წერილი იგზავნება მაშინ, თუ მსესხებელი ვერ გადაიხდის 30 დღეზე მეტი ხნის განმავლობაში და წერილი ასევე, ქვეყნდება გაზეთში. თუ მსესხებელი ვერ გადაიხდის დავალიანებას დროულად კომპანიის თანამშრომელი კლიენტს უკავშირდება ტელეფონით ან მოკლე ტექსტური შეტყობინებით და მოსთხოვს თანხის დაფარვას. ჩვეულებრივ, კომპანია სასამართლოს მხოლოდ მაშინ მიმართავს დაგირავებული უძრავი ქონების გაყიდვის მოთხოვნით, როდესაც სესხი 60 დღეზე მეტი დღითაა ვადაგადაცილებული. თუმცა გარკვეულ შემთხვევებში, კომპანია ცდილობს კლიენტთან სესხის შეცვლილ პირობებზე მოლაპარაკებას, დაგირავებული ქონების გაყიდვის თავიდან აცილების მიზნით. როგორც წესი, სასამართლო აკმაყოფილებს კომპანიის მოთხოვნა და აქტივები იყიდება კომპანიის მიმართ მსესხებლის დავალიანების დასაფარად. თუმცა, ხშირად ჯარიმების დაფარვა არ ხდება. სასამართლოში საქმის წარმოებას შეიძლება დაახლოების ერთი წელი დასჭირდეს, ხოლო აღსრულების პროცესს კიდევ 3 თვე.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომელიც განაპირობებს ინვესტიციის ღირებულების შემცირებას საბაზრო ფაქტორების ცვლილებების გამო. ეს ფაქტორები გავლენას ახდენენ მთლიანად პროცესზე და ფინანსური ბაზრების მდგომარეობაზე. იგი შეიძლება შემცირდეს მხოლოდ აქტივების დივერსიფიცირებით, რომლებიც არ არიან კორელირებული ბაზართან როგორცაა ალტერნატიული კლასის აქტივები. საბაზრო რისკს „სისტემურ რისკსაც“ უწოდებენ, რადგან ის დაკავშირებულია ფაქტორებთან, მაგალითად როგორცაა რეცესია, რომელიც გავლენას ახდენს მთლიანად ბაზარზე. საბაზრო რისკი მოიცავს შემდეგ რისკ ფაქტორებს, რომელთა ერთობლიობაც ქმნის საბაზრო რისკს:

1. სავალუტო რისკი - ეს არის სავალუტო გაცვლის კურსის ცვლილება გაიზრდება თუ შემცირდება.

2. კაპიტალის რისკი - აქციათა ფასის ცვლილება გაიზრდება თუ შემცირდება.

3. ინფლაციის რისკი - ინფლაციამ პოტენციურად შეუძლია განაპირობოს ფასების ზრდა ყველა საქონელზე და მომსახურებაზე, რომელიც თავის მხრივ იწვევს ფულის გაუფასურებას.

4. სასაქონლო რისკი - სასაქონლო ფასების ცვლილებას შეუძლია დრამატული ცვლილებების გამოწვევა, მაგალითად ფასების ცვლილება მეტალზე იწვევს მნიშვნელოვან ცვლილებებს ღირებულებაზე.

5. საპროცენტო განაკვეთების რისკი - რისკი, რომელიც მოდის პროცენტის გაზრდის ან შემცირების საფუძველზე.

ფინანსური ისტებლიშმენტი რუტინულად ეჩეხება სხვადასხვა ტიპის რისკებს საოპერაციო საქმიანობისას. რისკები განპირობებული ფინანსური ზარალის გაურკვევლობით, შეუძლია დაასახიჩროს ბიზნესი ან ზიანი მიაყენოს დროსთან ერთად თუ დროულად არ დაგძლევეთ მას. რისკის მართვის მექანიზმი უნდა შემუშავდეს რისკების მართვის ფილოსოფიის საფუძველზე, რათა მინიმუმზაცია გავუკეთოთ იმ რისკებს, რომელთაც შეუძლიათ მნიშვნელოვნად დააზარალონ კომპანიის ფინანსური მგომარეობა. ეს გულისხმობს პოტენციური რისკების გამოვლენას, ანალიზს და იმ ღონისძიებების გატარებას, რომელიც ამ რისკებს შეამცირებს ან გააუვნებლებს.

ყველაფერი ზემოთ თქმულიდან გამომდინარე კომპანიის ძირითადი ამოცანაა თანამედროვე მეთოდებით და ტექნოლოგიებით ყველა საჭირო ინფორმაციის მოძიება, შეგროვება და ანალიზი. ამავდროულად საოპერაციო საკრედიტო რისკების ეფექტური მართვა და სახელმწიფო რეგულაციების სწორი გაგება და შესატყვისი შიდა განაწესის პოლიტიკის შემუშავება რათა კომპანიის მართვა შეესაბამებოდეს სახელმწიფო რეგულაციებს და ნორმატივებს. ყველაფერი ეს არის ერთ-ერთი პერსპექტიული ინსტრუმენტი, რომელიც ხელს შეუწყობს გავიგოთ ყველაზე მკაცრი, პერმანენტული და მნიშვნელოვანი რისკების პოტენციური ბიზნესში და უზრუნველვყოთ დანაკარგების შემცირება კომპანიის საქმიანობაში.

სავალუტო რისკი

უცხოურ ვალუტაში გამოხატული აქტივებისა და ვალდებულებების გამო არსებობს სავალუტო რისკი. სავალუტო რისკს ხელმძღვანელობა აკონტროლებს სესხების გაცემით და დაფინანსების მიღებით ერთსა და იმავე ვალუტაში.

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი, ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. კომპანია საოპერაციო რისკს ძირითადად ამცირებს იმით, რომ ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი

უშუალოდაა ჩართული კომპანიის პროცესებსა და ოპერაციებში, შეფასების, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურების ჩათვლით. საოპერაციო რისკის შემცირება ხდება კონტროლის სისტემის მეშვეობით, რაც გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, თანამშრომლების სპეციალიზირებას, შიდა აუდიტს.

საკრედიტო რისკის მართვა კოვიდ-19-ის პერიოდში

2020 წლის 21 მარტს საქართველოს მთავრობის მიერ კოვიდ-19-ის (COVID-19) გავრცელების პრევენციის მიზნით ქვეყნის მასშტაბით გამოცხადდა საგანგებო ვითარება. 2020 წლის 31 მარტიდან კი ამოქმედდა საყოველთაო კარანტინი, რამაც მნიშვნელოვნად შეზღუდა საქართველოს ტერიტორიაზე გადაადგილება და დაწესდა მთელი რიგი შეზღუდვები ეკონომიკურ საქმიანობებზე მრავალ სექტორში. ვირუსი უარყოფით გავლენას ახდენს ეკონომიკაზე შემდეგი მიზეზების გამო: საქონელსა და მომსახურებაზე მომხმარებლის მოთხოვნის შემცირება, დაკარგული შემოსავალი, სამეწარმეო საქმიანობის ტემპის შემცირება, მშენებლობების შემცირება, მომხმარებელთა მოთხოვნილებების შემცირების გამო ფინანსურ აქტივებზე საბაზრო ფასების შემცირება და ა.შ.

საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა შეიმუშავა დროებითი სამუშაო გეგმა, კოორდინაცია გაუწია სესხის ზარალის რეზერვების შექმნას. 2020 წლის პირველი კვარტლისათვის გათვალისწინებული, კოვიდ-19-თან დაკავშირებული რეზერვის თანხა, საშუალოდ, სასესხო პორტფელის 0.18%-ს შეადგენდა, რაც ეროვნული ბანკის მიერ მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისთვის მოთხოვნილი დამატებითი სარეზერვო პოლიტიკის გამკაცრების შედეგად მნიშვნელოვნად გაიზარდა და მეორე კვარტლის მონაცემებით მთლიანი პორტფელის 6,48% შეადგინა.

კომპანია ანალიზს უკეთებს საკრედიტო რისკის პოლიტიკას, რათა შესაბამისობაში იყოს ახალ მიდგომებთან. დროულად ხდება რისკებზე რეაგირება და შესაბამისი ზომების მიღება, რაც მოიცავს რისკის კრიტერიუმებისა და მოცულობის იდენტიფიკაციას; გაუფასურებული რისკის პოზიციების იდენტიფიკაციას; საკრედიტო კონცენტრაციის მონიტორინგს.

ანგარიშების თარიღისათვის, რთულია განისაზღვროს ვირუსის გავრცელების ტემპი და შესაბამისად მისი ზეგავლენის შედეგები, თუმცა, მაქსიმალური დაშვების ზღვარში კომპანიას გააჩნია ადეკვატური რესურსი, მათ შორის რეზერვების სახით, რაც მოსალოდნელი რისკების განეიტრალების საშუალებას მოგვცემს.

ახალი კორონავირუსით გამოწვეული პანდემიის გამო კომპანიის მიერ იპოთეკური და სალომბარდო სესხის მომხმარებლებს დაუდგინდათ საშეღავათო პირობები. კერძოდ, 2020 წლის 16 მარტიდან 16 ივნისის ჩათვლით დროის პერიოდში ვადაგადაცილებულ სესხებზე პირგასამტეხლო არ დარიცხულა.

კომპანიამ განსაკუთრებული ყურადღება დაუთმო კოვიდ-19-ით გამოწვეული კრიზისის დამძლევას დასაქმებული პერსონალისთვის. შეზღუდული სამუშაო საათების მიუხედავად, არცერთი თანამშრომელი არ დარჩენილა შრომის ანაზღაურების გარეშე, არ გათავისუფლებულა

სამსახურიდან. კომპანიამ მონაწილეობა მიიღო COVID-19 ვირუსის წინააღმდეგ ბრძოლისთვის შექმნილ StopCoV ფონდში.

გარემოს დაცვის საკითხები

კომპანია, გარემოს დაცვის მიზნით, გამონაბოლქვის შესამცირებლად, ეტაპობრივად ახორციელებს საწვავზე მომუშავე მანქანების ელექტრო მანქანებით ჩანაცვლებას.

კომპანიის მიერ წარმოებული კვლევები

საანგარიშო პერიოდში კომპანიას არ უწარმოებია კვლევები.

აუდიტორის საზღაური

2020 და 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის კომპანიის აუდიტორის ანაზღაურებას შეადგენს შემდეგს (დღგ-ს გარეშე – ათას ლარში): 2019 წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გასამრჯელო – 206 ათასი ლარი, 2020 წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გასამრჯელო – 295 ათასი ლარი.

დირექტორი:

თამარ გოგობე

სამსახურიდან. კომპანიამ მონაწილეობა მიიღო COVID-19 ვირუსის წინააღმდეგ ბრძოლისთვის შექმნილ StopCoV ფონდში.

გარემოს დაცვის საკითხები

კომპანია, გარემოს დაცვის მიზნით, გამონაბოლქვის შესამცირებლად, ეტაპობრივად ახორციელებს საწვავზე მომუშავე მანქანების ელექტრო მანქანებით ჩანაცვლებას.

კომპანიის მიერ წარმოებული კვლევები

საანგარიშო პერიოდში კომპანიას არ უწარმოებია კვლევები.

აუდიტორის საზღაური

2020 და 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის კომპანიის აუდიტორის ანაზღაურებას შეადგენს შემდეგს (დღგ-ს გარეშე – ათას ლარში): 2019 წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გასამრჯელო – 206 ათასი ლარი, 2020 წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის გასამრჯელო – 295 ათასი ლარი.

დირექტორი:

თამარ გოგობე

კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტი
შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია
„რიკო ექსპრესი“

ფინანსური ანგარიშგება

*2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	1
სრული შემოსავლის ანგარიშგება	2
კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება	3
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	4

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობები	5
2. მომზადების საფუძველი	6
3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა.....	6
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები.....	16
5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ.....	18
6. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	18
7. კლიენტებზე გაცემული სესხები	19
8. ძირითადი საშუალებები	23
9. იჯარა	24
10. მოგების გადასახადი.....	25
11. სხვა აქტივები.....	27
12. გამოშვებული მარტივი თამასუქები	27
13. ნასესხები სახსრები	27
14. სხვა ვალდებულებები.....	28
15. კაპიტალი.....	28
16. პირობითი ვალდებულებები	29
17. შემოსულობა დასაკუთრებული ოქროს გაყიდვიდან და სხვა შემოსავალი.....	29
18. სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	29
19. რისკის მართვა	30
20. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი	42
21. სამართლიანი ღირებულების შეფასება.....	43
22. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები.....	46
23. კაპიტალის ადეკვატურობა	48
24. ცვლილებები საფინანსო საქმიანობიდან და სხვა არაფულადი მოძრაობებიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში.....	49

**Building a better
working world**

EY LLC
Kote Abkhazi Street, 44
Tbilisi, 0105, Georgia
Tel: +995 (32) 215 8811
Fax: +995 (32) 215 8822
www.ey.com/ge

შპს იუაი
საქართველო, 0105 თბილისი
კოტე აფხაზის ქუჩა 44
ტელ: +995 (32) 215 8811
ფაქსი: +995 (32) 215 8822

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტის - შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო ექსპრესის“ პარტიორს და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტის - შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო ექსპრესის“ (შემდგომში „კომპანია“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებით არის აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ კომპანიისგან დამოუკიდებლები ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (IESBA) „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (საერთაშორისო დამოუკიდებლობის სტანდარტების ჩათვლით) (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA-კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

**Building a better
working world**

კომპანიის 2020 წლის წლიურ ანგარიშში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს კომპანიის 2020 წლის წლიურ ანგარიშში ასახულ ინფორმაციას, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. კომპანიის წლიური ანგარიში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ. ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ ეხება წლიურ ანგარიშს და ამიტომ მასთან დაკავშირებით არ გამოვთქვამთ რამე ფორმით რწმუნებას ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის დასკვნაში.

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ ზემოაღნიშნული სხვა ინფორმაცია, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა ის არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობისა და სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან თავისუფალი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, შესწევს თუ არა კომპანიას უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის ზედამხედველობაზე.

**Building a better
working world**

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში). უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ისინი ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით, აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტის შესაბამის შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტურობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკების, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.

**Building a better
working world**

- ▶ ვაფასებთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ აღრიცხვისთვის ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვასკვნი, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან მიმართებაში, შეძლებს თუ არა კომპანია გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. თუ დავასკვნი, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს კომპანიის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურას და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება საბაზისო ოპერაციებს და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფილ იქნას სამართლიან წარდგენას.

სხვა საკითხებთან ერთად, სამეთვალყურეო საბჭოს ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის აუდიტის პროცესში გამოვლენილ შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2021 წლის 13 ივლისი

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2020	2019
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	115,464	63,473
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	5	4,639	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები	7	305,997	264,702
მიმდინარე მოგების გადასახადის აქტივი		883	-
გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები	9	5,695	1,889
ძირითადი საშუალებები	8	16,072	14,229
არამატერიალური აქტივები		57	31
სხვა აქტივები	11	11,745	5,371
სულ აქტივები		460,552	349,695
ვალდებულებები			
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	6	2,178	426
გამოშვებული მარტივი თამასუქები	12	112,590	109,882
მოგების მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებები		-	99
ნასესხები სახსრები	13	113,584	55,164
საიჯარო ვალდებულება	9	5,670	1,967
გადავადებული მოგების გადასახადის ვალდებულება	10	2,027	377
სხვა ვალდებულებები	14	4,277	2,754
სულ ვალდებულებები		240,326	170,669
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	15	1,584	1,584
გაუნაწილებელი მოგება		218,642	177,442
სულ კაპიტალი		220,226	179,026
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		460,552	349,695

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად 2021 წლის 9 ივლისს

თამარ გოგოძე

აღმასრულებელი დირექტორი

გულიდა საჯაია

უფროსი ბუღალტერი

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2020	2019
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი			
კლიენტებზე გაცემული სესხები		59,740	54,057
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		751	428
		60,491	54,485
საპროცენტო ხარჯი			
მარტივი თამასუქები		(5,638)	(5,514)
ნასესხები სახსრები		(7,225)	(3,982)
საიჯარო ვალდებულება		(330)	(173)
		(13,193)	(9,669)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		47,298	44,816
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემობრუნება/ (ხარჯი)	7	330	(1,583)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი საკრედიტო ზარალის მოძრაობის შემდეგ		47,628	43,233
საკომისიო შემოსავალი ფულადი გზავნილებიდან საკურსო სხვაობიდან მიღებული შემოსულობა/(ზარალი):		6,064	4,935
- სავალუტო ოპერაციები		9,171	6,477
- საკურსო სხვაობები		4,971	411
- ვალუტაში გამოსახული წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები		(2,525)	(918)
შემოსულობა დასაკუთრებული ოქროს გაყიდვიდან და სხვა შემოსავალი	17	3,438	1,540
არასაპროცენტო შემოსავალი		21,119	12,445
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი		(11,371)	(9,565)
ცვეთა და ამორტიზაცია		(2,621)	(2,078)
სხვა ფინანსური აქტივების გაუფასურება	11	-	(4,081)
სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	18	(4,304)	(3,714)
არასაპროცენტო ხარჯი		(18,296)	(19,438)
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯის გაწევამდე		50,451	36,240
მოგების გადასახადის ხარჯი	10	(7,209)	(6,421)
წლის მოგება		43,242	29,819
სხვა სრული შემოსავალი		-	-
წლის სრული შემოსავალი		43,242	29,819

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

(ათას ლარში)

	საწესდებო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
2019 წლის 1 იანვარი	1,084	148,312	149,396
წლის მოგება	–	29,819	29,819
წლის სრული შემოსავალი	–	29,819	29,819
საწესდებო კაპიტალის გაზრდა (მე-15 შენიშვნა)	500	–	500
გამოცხადებული დივიდენდები (მე-15 შენიშვნა)	–	(689)	(689)
2019 წლის 31 დეკემბერი	1,584	177,442	179,026
წლის მოგება	–	43,242	43,242
წლის სრული შემოსავალი	–	43,242	43,242
გამოცხადებული დივიდენდები (მე-15 შენიშვნა)	–	(2,042)	(2,042)
2020 წლის 31 დეკემბერი	1,584	218,642	220,226

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2020	2019
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი		59,349	53,508
გადახდილი პროცენტი		(12,672)	(9,979)
შემოსულობა დასაკუთრებული უზრუნველყოფის გაყიდვიდან		6,375	17,618
შემოსულობა უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ვაჭრობის ოპერაციებიდან და უცხოური ვალუტის წარმოებულ ინსტრუმენტებიდან		8,398	6,001
ფულადი გზავნილებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი		6,064	4,935
სხვა მიღებული შემოსავალი		129	194
გადახდილი ხელფასები და თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები		(10,669)	(9,592)
გადახდილი სხვა საოპერაციო ხარჯები		(4,109)	(3,739)
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		52,865	58,946
ცვლილება საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში კლიენტებზე გაცემული სესხები		(42,728)	(55,197)
სხვა აქტივები		261	3,312
სხვა ვალდებულებები		626	570
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები მოგების გადასახადის გადახდამდე		11,024	7,631
გადახდილი მოგების გადასახადი		(6,678)	(5,126)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		4,346	2,505
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული ფულადი ნაკადები			
განთავსება საბანკო ანაბრებზე		(4,639)	-
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(5,136)	(4,188)
შემოსავალი ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		2,107	-
წმინდა ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან		(7,668)	(4,188)
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან			
ამონაგები საწესდებო კაპიტალის ზრდიდან	15	-	500
ნასესხები სახსრებიდან შემოსული თანხები	24	101,830	35,632
ნასესხები სახსრების დაფარვა	24	(43,685)	(14,564)
საიჯარო ვალდებულების დაფარვა	9	(1,346)	(448)
გადახდილი მარტივი თამასუქები, წმინდა	24	(10,572)	(7,929)
გადახდილი დივიდენდები	15	(2,042)	(689)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		44,185	12,502
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		11,128	2,179
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა		51,991	12,998
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის დასაწყისში	5	63,473	50,475
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის ბოლოს	5	115,464	63,473

5-49 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობები

კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტი შპს „მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „რიკო ექსპრესის“ (შემდგომში „კომპანია“, რეგისტრაციის ნომერი: 205034639) 2004 წლის 1 ივლისს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად დაფუძნდა შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების ფორმით.

2007 წლის 11 აპრილს კომპანია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ („სებ“) დარეგისტრირდა, როგორც მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია, რეგისტრაციის ნომრით #80407. 2013 წლის 26 ივნისს კომპანიას სებ-ისგან მიენიჭა კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტის სტატუსი.

კომპანიის იურიდიული მისამართია: ჭავჭავაძის გამზირი #70, თბილისი, საქართველო.

კომპანიის ძირითადი საქმიანობაა უძრავ-მოძრავი ქონებით (ძირითადად, ძვირფასი ლითონებით და უძრავი ქონების ობიექტებით) უზრუნველყოფილი მცირე და საშუალო ზომის სესების გაცემა ფიზიკურ პირებზე, სავალუტო ოპერაციები და ფულადი გზავნილები.

2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის ერთპიროვნული მფლობელი ქალბატონი დალი ურუშაძე იყო.

ბიზნესგარემო

კომპანიის საქმიანობა საქართველოშია კონცენტრირებული. კომპანიაზე გავლენას ახდენს საქართველოს ეკონომიკური და ფინანსური ბაზრები, რომლებსაც აქვთ განვითარებადი ბაზრის მახასიათებლები. იურიდიული, საგადასახადო და ნორმატიული ბაზა განაგრძობს განვითარებას, თუმცა ის ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას და ხშირ ცვლილებებს, რაც, სხვა იურიდიული და ფინანსური ხასიათის დაბრკოლებებთან ერთად, კიდევ უფრო ზრდის გამოწვევებს იმ საწარმოებისთვის, რომლებიც საქართველოში საქმიანობენ. ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ კომპანიის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე საქართველოს ბიზნესგარემოს გავლენის შეფასებას. მომავალში ბიზნესგარემო შესაძლოა ხელმძღვანელობის შეფასებისგან განსხვავდებოდეს.

კოვიდ-19-ის პანდემიის ეფექტი

კოვიდ-19-ის პანდემიის სწრაფად განვითარების გამო, 2020 წელს მრავალმა ხელისუფლებამ, მათ შორის საქართველოს მთავრობამაც სხვადასხვა ღონისძიება დანერგა ეპიდემიის აფეთქებასთან ბრძოლისთვის, მათ შორის მგზავრობის შეზღუდვა, კარანტინი, საწარმოების და სხვა ობიექტების დახურვა, ასევე კონკრეტული სივრცეების მკაცრი იზოლაცია. ამ ღონისძიებებმა იმოქმედა საერთაშორისო მიწოდების ჯაჭვზე, საქონლის და მომსახურებების მოთხოვნაზე და ბიზნეს-საქმიანობების მასშტაბზე. მოსალოდნელია, რომ პანდემია და მასთან დაკავშირებული საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალური ღონისძიებები გავლენას მოახდენენ ინდუსტრიების ფართო სპექტრის საწარმოების საქმიანობაზე.

კოვიდ-19-ის პანდემიით გამოწვეული ეკონომიკურ ვარდნასთან გამკლავების მიზნით მთავრობამ და საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა მხარდაჭერის ღონისძიებები გაატარეს. სხვა მრავალ საკითხთან ერთად, ეს ღონისძიებები მოიცავდა პანდემიით დაზარალებული ინდუსტრიებისა და ფიზიკური პირების სუბსიდირებულ დაკრედიტებას, სესხის დაფარვის საშეღავათო პერიოდებს და კონკრეტული მარეგულირებელი შეზღუდვების გამარტივებას, ფინანსური სექტორის დასახმარებლად რესურსების უზრუნველყოფას და კლიენტების დასახმარებლად ლიკვიდურობის დეფიციტის თავიდან არიდებას, რაც გამოწვეული იყო კოვიდ-19-ის შემაკავებელი ღონისძიებებით.

კომპანია განაგრძობს პანდემიის და ეკონომიკური პირობების მის საქმიანობებზე, ფინანსურ მდგომარეობაზე და ფინანსურ შედეგებზე ცვლილების ეფექტის შეფასებას.

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობები (გაგრძელება)

კოვიდ-19-ის პანდემიის ეფექტი (გაგრძელება)

კომპანიას 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მისთვის ხელმისაწვდომ ინფორმაციაზე დაყრდნობით ასახული აქვს მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების შეცვლილი შეფასება მის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში (მე-7 შენიშვნა).

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ (შემდეგში „ფასს“) შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების აღრიცხვის წესით, გარდა იმ შემთხვევებისა, რომლებიც განხილულია სააღრიცხვო პოლიტიკაში ქვემოთ. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები სამართლიანი ღირებულებით არის შეფასებული.

კომპანიის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა ლარი. წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში, თუკი სხვაგვარად არ არის მითითებული.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკებში

კომპანიამ ვადაზე ადრე მიიღო ფასს (IFRS) 16-ის ცვლილება „კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო შეღავათები“, რომელიც მოიჯარებს ათავისუფლებს იმის შეფასების ვალდებულებისგან, კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო დათმობა არის თუ არა იჯარის მოდიფიცირება. კომპანიას არ მიუღია სხვა რომელიმე სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომლებიც გამოცემულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული. ეს ცვლილება არსებითად არ მოქმედებს კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

რამდენიმე სხვა ცვლილება, რომელიც 2020 წლის 1 იანვრიდან ამოქმედდა, გამოიყენებოდა, მაგრამ მას არ ჰქონია გავლენა კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად, ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება ეყრდნობა იმ ვარაუდს, რომ ადგილი აქვს აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგებას:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე, ან
- ▶ მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი კომპანიისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

კომპანია ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებენ საბაზრო – და მინიმალურად – არასაბაზრო მონაცემებს. სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ან ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული ყველა აქტივი და ვალდებულება ნაწილდება ქვემოთ წარმოდგენილი სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მიხედვით, რაც ეყრდნობა იმ ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალ მონაცემს, რომელიც მნიშვნელოვანია მთლიანად სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკორექტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე.
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა.
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

კომპანია განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მდგენელის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

თავდაპირველი აღიარება

აღიარების თარიღი

ფინანსური აქტივების ყოველგვარი ყიდვა-გაყიდვა ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში აღიარებულია ანგარიშსწორების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც შესყიდული აქტივი კომპანიას გადაეცა. ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ყიდვა-გაყიდვა ნიშნავს ფინანსური აქტივების ისეთ ყიდვა-გაყიდვას, რაც მოითხოვს აქტივების გადაცემას კანონმდებლობით ან საბაზრო პრაქტიკით განსაზღვრულ ვადაში.

თავდაპირველი შეფასება

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია თავდაპირველი აღიარებისას დამოკიდებულია მათ სახელშეკრულებო პირობებზე და ინსტრუმენტების მართვის ბიზნესმოდელზე. ფინანსური ინსტრუმენტები თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და, მოგება-ზარალში სამართლიანი ღირებულებით ასახული ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების გარდა, ამ თანხას ემატება ან აკლდება გარიგების დანახარჯები.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების კატეგორიები

კომპანიამ მოახდინა მისი ყველა ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია აქტივების მართვის ბიზნესმოდელის საფუძველზე, ხოლო აქტივების სახელშეკრულებო პირობები შეფასდა ქვემოთ მოცემულიდან ერთერთით:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულება;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში.

კომპანია მისი წარმოებული ინსტრუმენტების პორტფელის კლასიფიკაციას და შეფასებას ახდენს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში. კომპანიამ შესაძლოა განსაზღვროს ფინანსური ინსტრუმენტი სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში, თუ ეს აღმოფხვრის ან მნიშვნელოვნად შეამცირებს შეფასების ან აღიარების არათანმიმდევრულობას.

ფულადი სახსრების ეკვივალენტები და მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით

კომპანია მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსურ ინვესტიციებს ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს, თუ დაცულია ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით;
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (SPPI) დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

ამ პირობების შესახებ ინფორმაცია ქვემოთ არის განსაზღვრული.

ბიზნესმოდელის შეფასება

კომპანია თავის ბიზნესმოდელს განსაზღვრავს ისეთ დონეზე, რომელიც საუკეთესოდ ასახავს როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფს მისი საქმიანი მიზნების მისაღწევად.

კომპანიის ბიზნესმოდელი არ ფასდება თითოეული ინსტრუმენტის საფუძველზე. ის აფასებს აგრეგირებული პორტფელების უმაღლეს დონეზე და ის ეფუძნება ისეთ ემპირიულ ფაქტორებს, როგორც არის:

- ▶ როგორ ფასდება ბიზნესმოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნესმოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ;
- ▶ როგორ ფასდება ბიზნესმოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნესმოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ;
- ▶ როგორ ხდება საქმიანობის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება (მაგალითად, თუ ანაზღაურება ეფუძნება მართვის ქვეშ მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს);
- ▶ გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ღირებულება და ვადები კომპანიის შეფასების სხვა მნიშვნელოვან ასპექტებს წარმოადგენს.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ბიზნესმოდელის შეფასება გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს ეფუძნება, 'ყველაზე ცუდი' და 'სტრესული შემთხვევის' სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადები რეალიზდება ისეთი ფორმით, რომელიც განსხვავდება კომპანიის თავდაპირველი მოლოდინებისგან, კომპანია არ ცვლის ამგვარ ბიზნესმოდელში წარმოდგენილი დარჩენილი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას. ამის ნაცვლად ის ამგვარ ინფორმაციას იყენებს ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შექმნილი ფინანსური აქტივების შეფასებისას.

SPPI-ტესტი

კლასიფიკაციის პროცესის მეორე ეტაპის სახით, იმის განსასაზღვრად, აკმაყოფილებს თუ არა ის SPPI-ტესტის მოთხოვნებს, კომპანია ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობებს აფასებს.

ამ ტესტის მიზნებისთვის თავდაპირველი აღიარებისას 'ძირითადი თანხა' განისაზღვრება ფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების სახით და შესაძლოა შეიცვალოს ფინანსური აქტივის ვადის განმავლობაში (მაგალითად, თუ ადგილი აქვს ძირითადი თანხის დაფარვას ან პრემიის/ფასდაკლების ამორტიზაციას).

სასესხო გარიგებებში პროცენტის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტები, ჩვეულებრივ, წარმოადგენს გადახდებს ფულის დროითი ღირებულების და საკრედიტო რისკისთვის. მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების შესაფასებლად, კომპანია იყენებს მსჯელობას და ითვალისწინებს ისეთ შესაბამის ფაქტორებს, როგორც არის ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია ფინანსური აქტივი და პერიოდი, რომლისთვისაც განისაზღვრება საპროცენტო განაკვეთი.

შედარებისთვის, სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც განსაზღვრავენ რისკების მინიმუმზე მეტ დაქვემდებარებას ან არასტაბილურობა ისეთ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში, რომლებიც არ უკავშირდება ძირითად სასესხო გარიგებებს, არ წარმოშობს სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ თანხაზე. ასეთ შემთხვევებში, ფინანსური აქტივი სამართლიანი ღირებულებით უნდა შეფასდეს, მოგებაში ან ზარალში.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება სალაროში ნაღდი ფულის ნაშთისგან და საკრედიტო დაწესებულებებისგან მისაღები მოთხოვნამდე და გაცემიდან 90 დღის ვადის მქონე თანხებისგან და თავისუფალი არიან სახელშეკრულებო ვალდებულებებისაგან.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში, კომპანია უცხოურ სავალუტო ბაზარზე იყენებს სავალუტო სვოპებს. კონტრაქტები უმეტესად ადგილობრივი ბანკებია.

სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება ფასწარმოქმნის მოდელის შესაბამისად, სადაც გათვალისწინებულია შესაბამისი ინსტრუმენტის მიმდინარე საბაზრო და სახელშეკრულებო ფასი და სხვა ფაქტორები. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აისახება, როგორც აქტივები, როდესაც მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და როგორც ვალდებულებები, როცა მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. ამ ინსტრუმენტებიდან მიღებული შემოსულობა ან ზარალი აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, სავალუტო ოპერაციებიდან წმინდა შემოსულობის/(ზარალის) ფარგლებში.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

მიუხედავად რისკის ჰეჯირების მიზნებისთვის წარმოებული ინსტრუმენტებისა. ეს ინსტრუმენტები არ წარმოადგენს ჰეჯირების აღრიცხვას.

ნასესხები სახსრები და გამოშვებული მარტივი თამასუქები

გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები კლასიფიცირდება ვალდებულებების სახით მაშინ, როდესაც მფლობელის წინაშე სახელმძღვანელო გარიგებების შედეგად კომპანიას წარმოეშობა ვალდებულება, რომ გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ეს ინსტრუმენტები მოიცავს გამოშვებულ მარტივ თამასუქებსა და ნასესხებ სახსრებს. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ, ნასესხები სახსრების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. შემოსულობის და ზარალის აღიარება მოგებაში ან ზარალში ხდება ნასესხები სახსრების აღიარების შეწყვეტისას, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში.

ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასება თავდაპირველი აღიარებისას

ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარებისას მათი აღრიცხვა ხდება სამართლიანი ღირებულებით, და ის ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით და ასახული მოგებაში ან ზარალში, კორექტირდება გარიგებასთან პირდაპირ დაკავშირებული ხარჯებით.

თავდაპირველი აღიარებისას ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულების საუკეთესო შეფასება არის გარიგების ფასი. თუ კომპანია გადაწყვეტს, რომ თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებული სამართლიანი ღირებულება განსხვავდება გარიგების ფასისგან, მაშინ:

- ▶ თუ სამართლიანი ღირებულება დასტურდება აქტიურ ბაზარზე მსგავსი აქტივის ან ვალდებულების კოტირებული ფასით (ე.ი. 1-ლი დონის მდგენელი) ან ეყრდნობა შეფასების მეთოდს, რომელიც გამოიყენებს მხოლოდ საბაზრო ინფორმაციას, მაშინ კომპანია აღიარებს სხვაობას თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის, როგორც შემოსულობას ან ზარალს საპროცენტო შემოსავალში ან ხარჯებში, შესაბამისად;
- ▶ ყველა დანარჩენ შემთხვევაში ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი შეფასება დაკორექტირდება, რომ გადაავადოს სხვაობა თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ კომპანია ამ გადავადებულ სხვაობას აღიარებს, როგორც შემოსულობას ან ზარალს მხოლოდ მაშინ, როდესაც მონაცემები გახდება ბაზარზე მოპოვებადი, ან როდესაც ინსტრუმენტების აღიარება შეწყდება.

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა მოხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის იურიდიული უფლება და ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციის და ვალდებულების დაფარვის სურვილი. ურთიერთგაქვითვის უფლების გამოყენება არ უნდა ხდებოდეს სამომავლო შემთხვევის დადგომის პირობით და ნებადართული უნდა იყოს:

- ▶ ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში;
- ▶ დეფოლტის შემთხვევაში; და
- ▶ საწარმოს და ყველა კონტრაქტის არაკრედიტუნარიანობის ან გაკოტრების შემთხვევა.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა (გაგრძელება)

ეს პირობები, ზოგადად, არ სრულდება ძირითად საკლირინგო ხელშეკრულებებში და შესაბამისი აქტივები და ვალდებულებები მთლიანად არის წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის ნაწილის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ▶ კომპანიამ გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო თანხების სრულად და მნიშვნელოვანი დაგვიანების გარეშე მესამე მხარეებისთვის გადახდის ვალდებულება „გადაცემის“ ხელშეკრულების თანახმად; და
- ▶ კომპანიამ (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ჩანაცვლებს მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ჩანაცვლება ან ცვლილება აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება მოგებაში ან ზარალში.

ჩამოწერები

ფინანსური აქტივები ჩამოიწერება ნაწილობრივ ან – მთლიანად, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც კომპანია შეწყვეტს აღდგენის განხორციელებას. სალომბარდო სესხები, მათ შესაბამის რეზერვთან ერთად, ჩვეულებრივ, ჩამოიწერება და უზრუნველყოფის საგნის დასაკუთრება ხდება მაშინ, როდესაც შესაბამისი სესხი 60-90 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული. უიმედო იპოთეკური სესხები ჩამოიწერება მაშინ, როდესაც უზრუნველყოფის საგნის ამოღების პროცედურები სრულდება ან ფულადი ნაკადების შემდგომი მიღება აღარ არის მოსალოდნელი მსესხებლისგან ან უზრუნველყოფის საგნიდან, რასაც შეიძლება 2 წელი დასჭირდეს. თუ ჩამოსაწერი თანხა აღემატება დაგროვილი ცვეთის რეზერვს, სხვაობა თავდაპირველად აღირიცხება რეზერვზე დამატების სახით, რომელიც შემდეგ გამოიყენება მთლიან საბალანსო ღირებულებასთან მიმართებაში. ნებისმიერი შემდგომი ანაზღაურება განეკუთვნება საკრედიტო ზარალის ხარჯს. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტის მოვლენას.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარა

კომპანია, როგორც მოიჯარე

კომპანია იყენებს ერთი აღიარების და შეფასების მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. კომპანია საიჯარო ვალდებულებებს აღიარებს საიჯარო გადახდების და გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივებისთვის, რაც საბაზისო აქტივების გამოყენების უფლებას წარმოადგენს.

გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები

კომპანია აღიარებს გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივებს იჯარის დაწყების თარიღში (ე.ი. თარიღში, როცა საბაზისო აქტივი ხელმისაწვდომი იქნება გამოსაყენებლად). გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები თვითღირებულებით ფასდება, რასაც აკლდება ნებისმიერი დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი და იცვლება საიჯარო ვალდებულებების ნებისმიერი გადაფასების მიხედვით. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივების თვითღირებულება მოიცავს აღიარებული საიჯარო ვალდებულებების, თავდაპირველად გაწეული პირდაპირი ხარჯების და დაწყების თარიღში ან ამ თარიღამდე განხორციელებული საიჯარო გადასახდელების თანხას, ნებისმიერი მიღებული საიჯარო ინციპტივების გამოკლებით. სანამ კომპანიას არ ექნება გონივრული რწმენა იმისა, რომ ის მიიღებს საიჯარო აქტივზე საკუთრების უფლებას საიჯარო ვადის გასვლის შემდეგ, აღიარებული გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები ამორტიზირდება წრფივი დარიცხვის მეთოდით, მის მოსალოდნელ სასარგებლო ვადასა და იჯარის ვადას შორის უმოკლესით. გამოყენების უფლებით აღმოცემული აქტივები გაუფასურებას ექვემდებარება.

საიჯარო ვალდებულებები

იჯარის დაწყების თარიღში, კომპანია აღიარებს საიჯარო ვალდებულებებს, რომლებიც იჯარის ვადის განმავლობაში საიჯარო გადასახდელების მიმდინარე ღირებულებით ფასდება. საიჯარო გადასახდელები მოიცავს ფიქსირებულ თანხებს (მათ შორის არსებით ფიქსირებულ გადახდებს), რასაც აკლდება ნებისმიერი საიჯარო შეღავათების დებიტორული დავალიანება, ცვლადი საიჯარო გადახდები, რომლებიც განაკვეთზე ან კოეფიციენტზეა დამოკიდებული და თანხები, რომელთა გადახდაც მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიების საფუძველზე. ცვლადი საიჯარო გადასახდელები, რომლებიც არ არის დამოკიდებული ინდექსზე ან განაკვეთზე აღიარდება ხარჯის სახით იმ პერიოდში, რომელშიც წარმოიშვება ისეთი ვითარება ან სიტუაცია, რომელიც გადახდას იწვევს.

საიჯარო გადასახდელების მიმდინარე ღირებულების დაანგარიშებისას, კომპანია იყენებს ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის დაწყების თარიღში, იმ შემთხვევაში, თუ იჯარაში გათვალისწინებული პროცენტი მარტივად ვერ განისაზღვრება. დაწყების თარიღის შემდეგ, საიჯარო ვალდებულებების თანხა გაიზრდება, პროცენტის გაზრდის ასახვის მიზნით, და შემცირდება – განხორციელებული საიჯარო გადასახდელებისთვის. ამასთან, საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება გადაითვლება იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი ექნება საიჯარო ვადის ცვლილებას, ფიქსირებული საიჯარო გადახდების ცვლილებას ან საბაზისო აქტივის ნასყიდობის შეფასების ცვლილებას.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარა (გაგრძელება)

მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარები

კომპანია იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისგან გათავისუფლებას მის მოკლევადიან იჯარებზე (ე.ი. იჯარებზე, რომლებსაც აქვთ დაწყების თარიღიდან 12-ან ნაკლებთვიანი საიჯარო ვადა და არ მოიცავენ შესყიდვის უფლებას). ის ასევე ეხება დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის აღიარებისგან გათავისუფლებას, აქტივების კონკრეტულ იჯარებზე, რომლებიც დაბალფასიანად (ე.ი. 15 ათასზე ნაკლები) მოიაზრებიან. საიჯარო გადასახდელები მოკლევადიან იჯარებზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარები აღიარდება ხარჯის სახით საიჯარო ვადაზე ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდის გამოყენებით.

გადასახადები

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი დაანგარიშდება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის ნორმატიული აქტების შესაბამისად.

გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა აქტივის ან ვალდებულების პირველადი აღიარებიდან იმ ოპერაციაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღიარდება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება დროებითი გამოქვითვადი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ფასდება საგადასახადო განაკვეთებით (რომლებიც ვრცელდება გაუნაწილებელ მოგებაზე), რომლებიც სავარაუდოდ იმოქმედებს აქტივის რეალიზაციის ან ვალდებულების გასტუმრების პერიოდში, იმ საგადასახადო განაკვეთების საფუძველზე, რომლებიც მოქმედებს ან არსებითად მოქმედებს ანგარიშგების თარიღისთვის.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს კომპანიის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები შესულია სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

ძვირფასი ლითონები

ოქრო და სხვა ძვირფასი ლითონები, რომლებიც მიიღება უზრუნველყოფის საგნის სახით უიმედო მსესხებლებისგან სესხების დასაფარად, თავდაპირველად აღიარდება თვითღირებულებით, რომელიც უტოლდება დასაკუთრების თარიღისთვის დაფარული სესხის წმინდა საბალანსო ღირებულებას. ამის შემდეგ იზომება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც განისაზღვრება გადადნობის მოსალოდნელი დანახარჯებით შემცირებული ბლუმბერგის შეთავაზებული ფასით. სამართლიანი ღირებულების ცვლილებები თავდაპირველი აღიარების შემდეგ და ოქროს ზოდების გასხვისების შედეგად მიღებული შემოსულობა/ზარალი აღიარდება სხვა შემოსავლის ფარგლებში. რადგან ძვირფასი ლითონების და სხვა დასაკუთრებული უზრუნველყოფის გაყიდვა ძირითად შემოსავლის წყაროსთან (კომპანიის საქმიანობები) არ არის დაკავშირებული, კომპანია ამგვარი გარიგებების შედეგებს აღრიცხავს იმავე გარიგებებიდან წარმოქმნილ ხარჯებთან დაკავშირებული ნებისმიერი შემოსავლის გამოკლებით.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, გარდა ყოველდღიური მომსახურების ხარჯებისა, რასაც აკლდება აკუმულირებული ცვეთა და გაუფასურების მოცულობა. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება, ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია. შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ არ არსებობს მათი კაპიტალიზაციის საფუძველი.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების გაუფასურების შეფასება ხდება მაშინ, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები მიანიშნებენ, რომ საბალანსო ღირებულების ამოღება შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

აქტივის ცვეთა დაირიცხება იმ თარიღიდან, როდესაც ხდება აქტივის ექსპლუატაციაში გაშვება. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით, ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის შემდეგი მაჩვენებლების მიხედვით:

	<u>წელი</u>
შენობები	25
კომპიუტერული და საკომუნიკაციო აღჭურვილობა	5
საოფისე აღჭურვილობა	5
სატრანსპორტო საშუალებები	5
სხვა	5

საიჯარო ქონების გაუმჯობესების ცვეთა ხდება სასარგებლო გამოყენების ვადასა და იჯარის ვადას შორის უმცირეს ვადაზე.

აქტივების ნარჩენი ღირებულების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და მეთოდების გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება საჭიროებისამებრ ხდება ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს. პირველადი აღიარებისას არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით. პირველადი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დარიცხული ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. ვადიანი არამატერიალური აქტივები ამორტიზებულია სასარგებლო მომსახურების 7 წლიანი ვადის განმავლობაში და მათი შეფასება გაუფასურებასთან მიმართებაში ხდება გაუფასურების ნიშნების არსებობისას. ამორტიზაციის ვადების გადახედვა ხდება მინიმუმ ყოველი ფისკალური წლის ბოლოს.

ანარიცხები

რეზერვის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც კომპანიას აქვს მიმდინარე იურიდიული ან კონსტრუქციული ვალდებულებები წარსულში მომხდარი მოვლენების გამო, ვალდებულებების შესასრულებლად მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება და ვალდებულებების მოცულობის მისაღები სიზუსტით შეფასება არის შესაძლებელი.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია შემოსავლის სარწმუნოდ შეფასება.

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

კომპანია ანგარიშობს საპროცენტო შემოსავალს სასესხო ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში (FVOCI), ფინანსური აქტივების ბრუტო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, გაუფასურებული აქტივების გამოკლებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც მომავალში მოსალოდნელი გადახდების ან ფულადი სახსრების ზუსტ დისკონტირებას ახდენს ფინანსური ინსტრუმენტის ვადაზე ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ კომპანია გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი.

როდესაც ფინანსური აქტივი გაუფასურდება, კომპანია საპროცენტო შემოსავალს ანგარიშობს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდება და აღარ იქნება გაუფასურებული, კომპანია დაუბრუნდება საპროცენტო შემოსავლის ბრუტო საფუძველზე დაანგარიშების მეთოდს.

შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, კომპანია საპროცენტო შემოსავალს ანგარიშობს შეცვლილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დაანგარიშების და ამ განაკვეთის აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე მორგებით. შეცვლილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი წარმოადგენს საპროცენტო განაკვეთს, რომელიც თავდაპირველი აღიარებისას ახდენს მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების (საკრედიტო ზარალის ჩათვლით) შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებამდე დისკონტირებას.

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

კომპანია გამოიმუშავებს საკომისიოს ფულადი გზავნილებიდან, რომელთა აღიარებაც ხდება საბაზისო ოპერაციის დასრულებისთანავე. თითოეული ოპერაცია განიხილება ინდივიდუალურ შესასრულებელ მოვალეობად. დარიცხული შემოსავლის დაფარვას ჩვეულებრივ ადგილი აქვს საბაზისო გარიგების პარალელურად, ან გარიგების თარიღიდან 30 დღის ვადაში.

უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში, რაც კომპანიის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული გარიგებები თავდაპირველად აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება გარიგების დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ხელახლა კონვერტაცია ლარში ხდება ანგარიშგების დღეს არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეულ მოგებას გამოკლებული ზარალი – საკურსო სხვაობა.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

უცხოური ვალუტის კონვერტაცია (გაგრძელება)

სხვაობები უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციის სახელშეკრულებო გაცვლით კურსსა და საქართველოს ეროვნული ბანკის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს შესულია უცხოურ ვალუტებიდან მიღებული წმინდა შემოსულობის/ზარალის ნაწილში.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

ფინანსური ანგარიშგების ფასს-ის შესაბამისად მომზადება ხელმძღვანელობისაგან მოითხოვს მოსაზრებების, შეფასებებისა და დაშვების გაკეთებას, რომლებიც გავლენას ახდენს სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებაზე და აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების გაცხადებული თანხებზე.

შეფასებასთან დაკავშირებული გაურკვევლობა

ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების დასადგენად, კომპანიის ხელმძღვანელობამ სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარებისას გამოიყენა თავისი შეფასებები. მათ შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია:

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი

კლიენტებზე გაცემული სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ფასს (IFRS) 9-ის საფუძველზე, საჭიროებს მსჯელობას, კერძოდ, მომავალი ფულადი ნაკადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების თანხის და ვადების შეფასებას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრის და საკრედიტო რისკში მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებისას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილებები შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. კომპანიის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებები კომპლექსური მოდელების მონაცემებს წარმოადგენს, ცვლადი მონაცემების და მათი ინტერპრეტაციების შერჩევასთან დაკავშირებული სხვადასხვა საბაზისო მოსაზრებებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

- ▶ კომპანიის კრიტერიუმი იმის შესაფასებლად არსებობს თუ არა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა და უნდა შეფასდეს თუ არა რეზერვები ფინანსური აქტივებისთვის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის და თვისებრივი შეფასების საფუძველზე;
- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის შემუშავება, მათ შორის სხვადასხვა ფორმულის და ამოსავალი მონაცემების შერჩევა;
- ▶ ასოციაციების განსაზღვრა მაკროეკონომიკურ სცენარებს და ისეთ ეკონომიკურ ამოსავალ მონაცემებს შორის, როგორც არის მშპ-ს ზრდის განაკვეთი და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულება, მოსალოდნელი დეფოლტის და დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის გავლენა;
- ▶ მომავალზე ორიენტირებული მაკროეკონომიკური სცენარების და მათი ალბათობის კოეფიციენტის შერჩევა ეკონომიკური ამოსავალი მონაცემებიდან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მისაღებად.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

შეფასებასთან დაკავშირებული გაურკვევლობა (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიამ განახორციელა კონკრეტული ცვლილებები მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების პროცესში, კოვიდ-19-ის მიმდინარე პანდემიის ფარგლებში. კომპანიამ განიხილა საკრედიტო რისკში მნიშვნელოვანი ზრდის მაჩვენებლები და მიიჩნია, რომ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაიზარდება სესხის მოდიფიცირების შემთხვევაში, სახელმწიფო მხარდაჭერის ღონისძიებების შემადგენელი ნაწილის სახით. კომპანიამ ასევე განახილა საპროგნოზო ინფორმაცია, მათ შორის მაკროეკონომიკური ინდიკატორების და უზრუნველყოფის ღირებულების, ასევე შესაბამისი სცენარების მაჩვენებლების პროგნოზების ჩათვლით. კერძოდ, კომპანიამ განიხილა მისი პროგრესული სცენარები ოქროს მოსალოდნელი ფასების განსასაზღვრად, ხელმძღვანელობის პროფესიული მსჯელობის და დამატებითი სცენარის საფუძველზე, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ოქროს მოსალოდნელი ფასების კლების გათვალისწინებით. გარდა ამისა კომპანიამ გამოიყენა მოდელის შემდგომი კორექტირება და დამატებითი გადაფარვები დეფოლტთან დაკავშირებული 2020 წლის ისტორიული მონაცემებისთვის, რომლის ხარისხსა და შესაბამისობაზე მნიშვნელოვნად იმოქმედა მთავრობის მიერ ინიცირებულმა საშეღავათო პერიოდებმა, კოვიდ-19-ის პანდემიასთან დაკავშირებული გაურკვევლობების სათანადოდ ასახვის მიზნით.

კოვიდ-19-ის ეპიდემიის გავრცელების ეფექტის ასახვისთვის მოდელირების შემდგომი და გადაფარვის კორექტირების კუმულაციურმა ეფექტმა, რომელიც 2020 წლის მოგება-ზარალში საკრედიტო ზარალის ხარჯის სახით აღიარდა, 264 ლარი შეადგინა.

ზემოთ განსაზღვრულ მოსაზრებების საფუძველზე, ხელმძღვანელობა ითვალისწინებს იმ ფაქტს, რომ კოვიდ-19-ის ეპიდემიის გავრცელების ეფექტი სათანადოდ აისახა კომპანიის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. გარდა ამისა, კოვიდ-19-ის პანდემიის გამო კომპანიის სასესხო პორტფელის საკრედიტო ხარისხის კონკრეტული გაუარესების მიუხედავად, შედეგად მიღებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯის საბოლოო თანხამ ამ პერიოდისთვის ოქროს ფასების ზრდის მნიშვნელოვანი დადებითი გავლენით გაიქცია, რომელიც დაკონვერტირდა კომპანიის სალომბარდო პორტფელზე დაბალ დანაკარგებად დეფოლტის შემთხვევაში (LGD).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხა მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებთან დაკავშირებით, რომელიც აღიარდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში 2020 წლის 31 დეკემბერს 665 იყო (2019 წ.: 888). დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია მე-7 და 19-ე შენიშვნებში.

იჯარა – ხელშეკრულებების საიჯარო პირობების განსაზღვრა განახლებული განახლების და შეწყვეტის შესაძლებლობით

კომპანია განსაზღვრავს საიჯარო ვადას იჯარის შეუქცევადი ვადის სახით, ნებისმიერ სხვა პერიოდთან ერთად, რომელზეც ვრცელდება იჯარის გახანგრძლივების ფუნქცია, თუ არსებობს გონივრული რწმენა იმისა, რომ ამგვარი ფუნქციით ისარგებლებენ, ან ნებისმიერი პერიოდთან ერთად, რომელზეც ვრცელდება იჯარის შეწყვეტის ფუნქცია, თუ მისი გამოყენების გონივრული რწმენა არ არსებობს. კომპანიას არ უღიარებია საიჯარო ვალდებულება საიჯარო გადასახდელების წილისთვის, 5-10 წელზე მეტ პერიოდებში შეწყვეტის ფუნქციის გათვალისწინებით (საბაზისო აქტივების ხასიათიდან გამომდინარე), რომელიც მნიშვნელოვან მსჯელობას წარმოადგენს. შეწყვეტის ფუნქციის გათვალისწინებით, რომლით სარგებლობაც მოსალოდნელია და იმ საიჯარო გადახდებმა, რომლებთან დაკავშირებითაც საიჯარო ვალდებულებები არ აღიარებულა, 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 7,518 ლარი შეადგინა.

(ათას ლარში)

5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოიცავს:

	2020	2019
ნაღდი ფულის ნაშთი სალაროში	46,854	36,348
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში	68,610	27,125
	115,464	63,473

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 66,867 ლარი, ანუ სხვა საკრედიტო ინსტიტუტებში მიმდინარე ანგარიშების და საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების 91% (2019 წ.: 26,906 ლარი, ანუ 99%) განთავსებულია სამ (2019 წ.: სამი) ქართულ ბანკში, რომლებსაც მინიჭებული აქვთ „B+“-დან „BB“-მდე რეიტინგები (სარეიტინგო სააგენტო „Fitch“-ისგან).

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოიცავდა 4,639 ლარის (2019 წ.: ნული) ოდენობით ვადიან ანაზღაურს, რომელიც ლარში და ევროშია გამოხატული და განთავსებულია „Fitch“-ის სარეიტინგო სააგენტოს მიერ BB- შეფასების მქონე და გარე საკრედიტო რეიტინგის არმქონე ორ ქართულ ბანკში (შესაბამისად). ანაზღაურები დაგირავებულია იმავე ბანკებისგან მიღებული 19,049 ლარის ოდენობით სესხის უზრუნველყოფის სახით.

ფულადი სახსრების ეკვივალენტებზე და საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი უმნიშვნელოა და პერიოდის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვან მოძრაობებს ადგილი არ ჰქონია. საკრედიტო დაწესებულებებში მიმდინარე ანგარიშებში და მოთხოვნებში საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ შექმნის თარიღის შემდეგ საკრედიტო რისკში მნიშვნელოვანი ზრდა არ დაფიქსირებულა.

6. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

სავალუტო რისკის შესამსუბუქებლად კომპანია წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს იყენებს. ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად და ვალდებულებებად მათ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის საბაზისო აქტივის თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

	2020 წლის 31 დეკემბერი			2019 წლის 31 დეკემბერი		
	სამართლიანი ღირებულებები			სამართლიანი ღირებულებები		
	პირობითი თანხა	პასუხისმგებ- აქტივი	ლობა	პირობითი თანხა	პასუხისმგებ- აქტივი	ლობა
სავალუტო ხელშეკრულებები						
სავალუტო სვოპი – ადგილობრივი	52,309	–	2,178	31,561	–	426

სავალუტო სვოპი სახელშეკრულებო შეთანხმებაა ორ მხარეს შორის, უცხოური ვალუტის განაკვეთებში მოძრაობების აღსარიცხად, კონკრეტული პირობითი თანხის საფუძველზე.

(ათას ლარში)

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები

კომპანიამ გასცემს მცირე და საშუალო ზომის სესხებს ფიზიკურ პირებზე; იპოთეკური სესხები უზრუნველყოფილია უძრავი ქონებით, ხოლო სალომბარდო სესხები უზრუნველყოფილია ძვირფასი ლითონებით (ძირითადად ოქროთი) და სამკაულებით.

სალომბარდო სესხები, ჩვეულებრივ, 1 თვიდან ერთ წლამდე ვადით გაიცემა და მსესხებლისა და კომპანიის ორმხრივი შეთანხმებით შესაძლებელია ვადის გაგრძელება.

კლიენტებზე გაცემული სესხები მოიცავს:

	2020	2019
სალომბარდო სესხები	277,660	231,579
იპოთეკური სესხები	29,002	34,011
კლიენტებზე გაცემული მთლიანი სესხები	306,662	265,590
გამოკლებული: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(665)	(888)
კლიენტებზე გაცემული სესხები	305,997	264,702

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი კლიენტებზე გაცემულ სესხებზე

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებთან მიმართებაში, რომლებიც დეპოზიტებით არის უზრუნველყოფილი, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

სალომბარდო სესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი				
2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	400	2	219	621
ახალი აქტივები	549	-	-	549
დაფარული აქტივები	(481)	(5)	-	(486)
გადატანები პირველ ეტაპზე	5	(2)	(3)	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(8)	8	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	-	-	-	-
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	4	-	4
უცხოური ვალუტა, ცვლილებები მოდელსა და შემავალ მონაცემებში და სხვა მოძრაობები	(142)	(1)	(151)	(294)
2020 წლის 31 დეკემბერს	323	6	65	394

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი კლიენტებზე გაცემულ სესხებზე (გაგრძელება)

იპოთეკური სესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი				
2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	52	–	215	267
ახალი წარმოშობილი ან შექმნილი				
აქტივები	73	–	–	73
დაფარული აქტივები	(104)	(14)	–	(118)
გადატანები პირველ ეტაპზე	–	–	–	–
გადატანები მეორე ეტაპზე	(3)	3	–	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	–	–	–	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	–	7	1	8
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(998)	(998)
უცხოური ვალუტა, ცვლილებები მოდელსა და შემავალ მონაცემებში და სხვა მოძრაობები	198	54	787	1,039
2020 წლის 31 დეკემბერს	216	50	5	271

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებთან მიმართებაში, რომლებიც დეპოზიტებით არის უზრუნველყოფილი, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

სალომბარდო სესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი				
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	46	–	36	82
ახალი წარმოშობილი ან შექმნილი				
აქტივები	607	–	–	607
დაფარული აქტივები	(509)	–	(31)	(540)
გადატანები პირველ ეტაპზე	–	–	–	–
გადატანები მეორე ეტაპზე	(1)	1	–	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	(1)	–	1	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	–	–	213	213
აღდგენები	–	–	–	–
უცხოური ვალუტა, ცვლილებები მოდელსა და შემავალ მონაცემებში და სხვა მოძრაობები	258	1	–	259
2019 წლის 31 დეკემბერს	400	2	219	621

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი კლიენტებზე გაცემულ სესხებზე (გაგრძელება)

იპოთეკური სესხები	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი				
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	143	–	1,915	2,058
ახალი წარმოშობილი ან შექმნილი				
აქტივები	2	–	–	2
დაფარული აქტივები	(20)	–	(90)	(110)
გადატანები პირველ ეტაპზე	18	–	(18)	–
გადატანები მეორე ეტაპზე	–	–	–	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	–	–	–	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(7)	–	211	204
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(2,835)	(2,835)
უცხოური ვალუტა, ცვლილებები მოდელზე და შემავალ მონაცემებში და სხვა მოძრაობები	(84)	–	1,032	948
2019 წლის 31 დეკემბერს	52	–	215	267

2020 და 2019 წლებში სასესხო პორტფელის მთლიან საბალანსო ღირებულებაში მნიშვნელოვანი ცვლილებები, რომლებმაც ხელი შეუწყო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებებს მოიცავდა შემდეგს:

- ▶ 1-ლი ეტაპის სალომბარდო სესხის პორტფელის ზრდა, ახალი სესხების გაცემის შედეგად;
- ▶ 1-ლი ეტაპის იპოთეკური სესხის პორტფელის კლება გრაფიკის მიხედვით და ვადაზე ადრე დაფარვის გზით ხოლო მე-3 ეტაპის სესხებისთვის – უზრუნველყოფის დასაკუთრებით;
- ▶ მე-3 ეტაპის 998 ლარის ოდენობით უმოქმედო სესხების ჩამოწერა (2019 წ.: 2,835 ლარი).

უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირება

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები.

მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- ▶ ძვირფასი ლითონები;
- ▶ უძრავი ქონება.

ხელმძღვანელობა ახდენს უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულების მონიტორინგს, მოითხოვენ დამატებით უზრუნველყოფას სესხის ხელშეკრულების თანახმად და თვალყურს ადევნებენ სესხის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ადეკვატურობის გადახედვისას მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას.

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირება (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას უფლება ჰქონდა ხელახლა დაეგირავებინა სალომბარდო სესხის ფარგლებში მიღებული უზრუნველყოფის საგანი, კლიენტის დეფოლტის არარსებობის შემთხვევაში. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სალომბარდო სესხების ფარგლებში უზრუნველყოფის საგნად გამოყენებული ძვირფასი ლითონების სამართლიანი ღირებულება უდრიდა 325,625 ლარს (2019 წ.: 457,702 ლარი), საიდანაც 586 ლარის (2019 წ.: 1,331 ლარი) ფლობა ხდებოდა გაუფასურებულ სესხებთან მიმართებაში.

უზრუნველყოფის საგნის არარსებობისას, გაუფასურებულ იპოთეკურ სესხებთან დაკავშირებით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 4 ლარით (2019 წ.: 111 ლარი) უფრო მაღალი იქნებოდა. სესხებისთვის მთლიანი საბალანსო ღირებულებით 181,409 ლარი (2019 წ.: 177,912 ლარი) არ მომხდარა უზრუნველყოფის გამო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება.

2020 წელს კომპანიამ დაისაკუთრა უზრუნველყოფის საგანი ძვირფასი ლითონების სახით, 8,458 ლარის ოდენობით (2019 წ.: 9,262 ლარი). კომპანია დასაკუთრებულ უზრუნველყოფას აღიარებს აქტივის სახით, ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, რადგან ეს განსაზღვრავს, რომ ის აკონტროლებს დასაკუთრებულ აქტივებს. კომპანიის პოლიტიკა გულისხმობს დასაკუთრებული უზრუნველყოფის სათანადო წესით განკარგავს, რაც მიიღწევა კომპანიის საკუთარ მაღაზიებში ან საერთაშორისო ბაზარზე ბითუმად ვაჭრობის გზით (რა ჩვეულებრივ საჭიროებს წინასწარ განსაზღვრას), აქტივის ხასიათიდან გამომდინარე.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 86,020 ლარის ოდენობით სამართლიანი ღირებულების მქონე უზრუნველყოფა კლიენტების მიერ სალომბარდო სესხების ფარგლებში დაგირავებული ძვირფასი ლითონების სახით, ხელახლა დაგირავდა ქართული ბანკებისგან ნასესხები სახსრების უზრუნველსაყოფად (მე-14 შენიშვნა). 2020 წელს, მოქმედ კანონმდებლობაში ცვლილების შემდეგ, კომპანიამ შეძლო მხოლოდ გაცემული სესხების, და არა მიღებული საბაზისო უზრუნველყოფის საგნების დაგირავება. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დაგირავებული სესხების საბალანსო ღირებულებამ კომპანიის ნასესხები სახსრებისთვის 131,232 ლარი შეადგინა (მე-14 შენიშვნა).

(ათას ლარში)

8. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების მოძრაობა ასეთია:

	კომპიუტერული და				სულ
	მიწა და შენობა- ნაგებობები	საკომუნიკაციო აღჭურვილობა	საოფისე აღჭურვილობა და სხვა	სატრანსპორტო საშუალებები	
თვითღირებულება					
2019 წლის 31 დეკემბერი	14,122	4,891	1,851	1,678	22,542
შესყიდვები	1,545	1,000	2,268	283	5,096
გასვლები	(2,002)	-	-	(314)	(2,316)
2020 წლის 31 დეკემბერი	13,665	5,891	4,119	1,647	25,322
დარიცხული ცვეთა და გაუფასურება					
2019 წლის 31 დეკემბერი	(3,415)	(3,007)	(915)	(976)	(8,313)
ცვეთის ხარჯი	(584)	(628)	(287)	(140)	(1,639)
გასხვისება და ჩამოწერა	688	-	-	14	702
2020 წლის 31 დეკემბერი	(3,311)	(3,635)	(1,202)	(1,102)	(9,250)
წმინდა საბალანსო ღირებულება					
2019 წლის 31 დეკემბერი	10,707	1,884	936	702	14,229
2020 წლის 31 დეკემბერი	10,354	2,256	2,917	545	16,072

	კომპიუტერული და				სულ
	მიწა და შენობა- ნაგებობები	საკომუნიკაციო აღჭურვილობა	საოფისე აღჭურვილობა	სატრანსპორტო საშუალებები	
თვითღირებულება					
2018 წლის 31 დეკემბერი	11,953	3,946	1,478	1,287	18,664
შესყიდვები	2,169	945	373	426	3,913
გასვლები	-	-	-	(35)	(35)
2019 წლის 31 დეკემბერი	14,122	4,891	1,851	1,678	22,542
დარიცხული ცვეთა და გაუფასურება					
2018 წლის 31 დეკემბერი	(2,885)	(2,433)	(714)	(825)	(6,857)
ცვეთის ხარჯი	(530)	(574)	(201)	(185)	(1,490)
გასხვისება და ჩამოწერა	-	-	-	34	34
2019 წლის 31 დეკემბერი	(3,415)	(3,007)	(915)	(976)	(8,313)
წმინდა საბალანსო ღირებულება					
2018 წლის 31 დეკემბერი	9,068	1,513	764	462	11,807
2019 წლის 31 დეკემბერი	10,707	1,884	936	702	14,229

კომპანიის 951 ლარის საბალანსო ღირებულების მქონე (2019 წ.: 1,486 ლარი) შენობები დაგირავებულია ქართული ბანკებისგან მიღებული სესხების უზრუნველსაყოფად (მე-14 შენიშვნა).

(ათას ლარში)

9. იჯარა

კომპანია არის მოიჯარე შენობა-ნაგებობების რამდენიმე საიჯარო ხელშეკრულებაში. ამ შენობებს კომპანია საცალო ვაჭრობისთვის იყენებს. ხელშეკრულებები მეტწილად ლარში და აშშ დოლარშია გამოხატული და მათი სახელშეკრულებო ვადები 3-დან 14 წლამდეა, ჩვეულებრივ წინასწარ შეტყობინების საფუძველზე მათი შეწყვეტის შესაძლებლობით. გარიგებების პირობები ჩვეულებრივ მხოლოდ ფიქსირებულ გადახდებს განსაზღვრავს და ისინი არ მოიცავს ცვლადი გადახდები რაიმე სახის ტიპს.

გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივების მოძრაობა იყო შემდეგი:

	გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები (შენობა-ნაგებობები)
2019 წლის 1 იანვარი	2,463
ცვეთის ხარჯი	(574)
2019 წლის 31 დეკემბერი	1,889
შესყიდვები	4,542
ცვეთის ხარჯი	(967)
ცვლილებები	231
2020 წლის 31 დეკემბერი	5,695

მოძრაობა საიჯარო ვალდებულებებში იყო შემდეგი:

	საიჯარო ვალდებულებები
2019 წლის 1 იანვარი	2,330
საპროცენტო ხარჯი	173
გადახდები	(621)
ვალუტის გაცვლის ეფექტი	85
2019 წლის 31 დეკემბერი	1,967
შესყიდვები	4,480
საპროცენტო ხარჯი	330
გადახდები	(1,676)
ვალუტის გაცვლის ეფექტი	346
ცვლილებები	223
2020 წლის 31 დეკემბერი	5,670

ჯგუფს ჰქონდა ფულადი ნაკადების მთლიანი გადინება 1,820 ლარის ღირებულების იჯარებზე (2019 წ.: 650 ლარი), საიდანაც დაბალი ღირებულების მქონე ერთეულების იჯარებზე ფულადი სახსრების გადინება 144 ლარი შეადგინა (2019 წ.: 29 ლარი).

31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის მომავალი ფულადი ნაკადები მის საიჯარო ხელშეკრულებებზე მოიცავდა შემდეგს:

	2020	2019
არაუგვიანეს 1 წლისა	1,648	587
1 წლიდან 2 წლამდე	1,888	527
2 წლიდან 3 წლამდე	1,820	468
3 წლიდან 4 წლამდე	1,299	387
4 წლიდან 5 წლამდე	766	72
5 წელზე გვიან	357	273
	7,778	2,314

(ათას ლარში)

10. მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს:

	2020	2019
მიმდინარე გადასახადის ხარჯი	(5,560)	(5,872)
გადავადებული გადასახადის დანარიცხი / (კრედიტი) – დროებითი სხვაობების წარმოშობა და ამოზრუნება	(1,649)	(549)
მოგების გადასახადის ხარჯი	(7,209)	(6,421)

საქართველოში იურიდიულ პირებს მოეთხოვებათ მოგების გადასახადის დეკლარაციების წარდგენა. 2020 და 2019 წლებში მოგების გადასახადის სტანდარტული განაკვეთი კომპანიებისთვის საქართველოში 15%-ს შეადგენდა.

მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ კანონმდებლობით გათვალისწინებული განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის ხარჯი შესაბამისობაშია მოყვანილი გადასახადის რეალურ ოდენობასთან:

	2020	2019
დასაბეგრი მოგება	50,451	36,240
კანონით დადგენილი საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით	(7,568)	(5,495)
გადასახადით დაუბეგრავი მოგება	113	64
გამოუქვითავი დანახარჯები	(229)	(14)
წინა წლის დეკლარაციების შესწორება	90	-
საგადასახადო კანონმდებლობაში შესული ცვლილების ეფექტი (ა)	385	(364)
ცვლილება აუღიარებელ გადავადებულ საგადასახადო აქტივებში	-	(612)
მოგების გადასახადის ხარჯი	(7,209)	(6,421)

(ა) 2016 წლის ივნისში საქართველოს საგადასახადო კანონში შევიდა ცვლილებები მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილებები ძალაში შედის 2017 წლის 1 იანვრიდან და ვრცელდება საქართველოში მოქმედ ყველა კომპანიაზე, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, რომლებისთვისაც ძალაში შესვლის თარიღი 2019 წლის 1 იანვრით განისაზღვრა. 2018 წლის 5 მაისს საგადასახადო კოდექსში შევიდა ცვლილებები და ამოქმედების თარიღმა გადაიწია 2023 წლის 1 იანვრამდე. ახალი ნორმატიული აქტების თანახმად, მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით იმ მფლობელებზე განაწილებული მოგება, რომლებიც არიან ფიზიკური პირები ან არარეზიდენტები საქართველოში, და არა მოგება, რომელიც მიღებული იქნა არსებული ნორმატიული აქტების შესაბამისად. დივიდენდების განაწილებაზე გადასახდელი გადასახადის ოდენობა დაანგარიშდება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. კომპანიებს უფლება ექნებათ ჩაითვალოს 2008-2016 წლებში მიღებული მოგებიდან განაწილებულ დივიდენდებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ვალდებულება, არსებული ნორმატიული აქტების მიხედვით შესაბამისი პერიოდისთვის გადახდილი მოგების გადასახადის ოდენობით. საქართველოს რეზიდენტ კომპანიებს შორის დივიდენდების განაწილება არ დაიბეგრება მოგების გადასახადით.

(ათას ლარში)

10. მოგების გადასახადი (გაგრძელება)

ამ ცვლილებების ამოქმედების შემდეგ, კომპანიამ თავისი გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ხელახლა შეაფასა საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა ამოქმედებაც მოსალოდნელია იმ პერიოდში, როდესაც აქტივის რეალიზაცია და ვალდებულების გასტუმრება ხდება. ბასს (IAS) 12-ის „მოგების გადასახადი“ თანახმად, კომპანიამ გაუნაწილებელი მოგებისთვის გამოიყენა 0%-იანი საგადასახადო განაკვეთი იმ აქტივებისა და ვალდებულებების შემთხვევაში, რომელთა რეალიზაცია ან გასტუმრება მოსალოდნელია ახალი რეგულაციის მოქმედების პერიოდებში. საგადასახადო რეგულაციების ცვლილებების შედეგად, კომპანიამ აღიარა 385 ლარის ოდენობით (2019 წ.: 364 ლარი) გადავადებული საგადასახადო აქტივების (2019 წელს ვალდებულებები) და ვალდებულებების აღიარების შედეგად მიღებული მოგების გადასახადის ხარჯი 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგებაში ან ზარალში.

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის წლებში ასეთია:

	დროებითი სხვაობების წარმოშობა და შემობრუნება		დროებითი სხვაობების წარმოშობა და შემობრუნება		
	2019 წლის 1 იანვარი	მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში	2019	მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში	2020
გადასახადის ეფექტი გამოსაქვით დროებით სხვაობებზე					
არამატერიალური აქტივები	6	-	6	-	6
კლიენტებზე გაცემული სესხები	55	(55)	-	-	-
გამოშვებული მარტივი თამასუქები	77	(11)	66	61	127
წარმოებული ფინანსური აქტივები	(38)	38	-	-	-
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	34	30	64	263	327
საიჯარო ვალდებულება	-	-	-	871	871
სხვა ვალდებულებები	-	-	-	26	26
სხვა აქტივები	249	363	612	-	612
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	383	365	748	1,221	1,969
აუღიარებელი გადავადებული საგადასახადო აქტივები	-	(612)	(612)	-	(612)
წმინდა გადავადებული საგადასახადო აქტივი	383	(247)	136	1,221	1,357
დასაბეგრი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი					
ძირითადი საშუალებები	(211)	(285)	(495)	303	(193)
კლიენტებზე გაცემული სესხები	-	(17)	(18)	(1,730)	(1,748)
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	-	-	-	(839)	(839)
გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები	-	-	-	(604)	(604)
გადავადებული საგადასახადო აქტივი (ვალდებულება)	172	(549)	(377)	(1,649)	(2,027)

(ათას ლარში)

11. სხვა აქტივები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება:

	2020	2019
სხვა ფინანსური აქტივები		
მოთხოვნები ფულადი გზავნილების კომპანიების მიმართ	4,371	2,866
	4,371	2,866
სხვა არაფინანსური აქტივები		
ოქროს ზოდები	5,312	-
დასაკუთრებული სამკაულები	1,048	1,456
სხვა	1,014	1,049
	7,374	2,505
სხვა აქტივები, სულ	11,745	5,371

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ფულადი გზავნილების კომპანიების მიმართ მოთხოვნებიდან წარმოქმნილი დებიტორული დავალიანებების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი უმნიშვნელოა. 2019 წელს კომპანიამ აღიარა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და ფულადი გზავნილების გადახდის უუნარო კომპანიების მიმართ ჩამოწერილი მოთხოვნა 4,081 ათასი ლარი.

12. გამოშვებული მარტივი თამასუქები

2020 და 2019 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას გამოშვებული ჰქონდა მოკლევადიანი (ძირითადად, ერთწლიანი) პროცენტის მარტივი თამასუქები, რომლებიც გამოხატულია ლარში, ევროსა და აშშ დოლარში:

ვალუტები	2020	2019
აშშ დოლარი	101,634	91,933
ლარი	9,925	17,022
ევრო	1,031	927
	112,590	109,882

13. ნასესხები სახსრები

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის ნასესხები სახსრები შედგებოდა შემდეგისგან:

	2020	2019
ადგილობრივი კომერციული ბანკებიდან ნასესხები სახსრები	109,255	50,164
დაკავშირებული მხარეებისგან ნასესხები სახსრები	4,329	5,000
	113,584	55,164

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიამ ქართული ბანკებისგან მიიღო ლარში გამოხატული ნასესხები სახსრები 7-დან 15%-მდე საპროცენტო განაკვეთით (2019 წ.: 8%-დან 14%-მდე), რომლებიც ფიქსირებულგანაკვეთიანი და თბილისის შიდა საბანკო განაკვეთზე (TIBR) იყო მიბმული (2019 წ.: სუბ-ის რეფინანსირების განაკვეთი), რამაც მთლიანობაში 109,255 ლარი შეადგინა (2019 წ.: 50,164 ლარი).

(ათას ლარში)

13. ნასესხები სახსრები (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიამ მიიღო 4,329 ლარის ოდენობით ნასესხები სახსრები (2019 წ.: 5,000 ლარი) უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიერ კონტროლირებადი საწარმოსგან, ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთით 11,5% და დაფარვის ვადით 2024 წლის დეკემბერში.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ადგილობრივი კომერციული ბანკებისგან მიღებული ნასესხები სახსრები საბალანსო ღირებულებით 62,185 ლარი (2019 წ.: 31,842 ლარი) უზრუნველყოფილია მომხმარებლებზე გაცემული სესხებით, საბალანსო ღირებულებით 131,232 ლარი (2019 წ.: ოქროთი, რომლის სამართლიანი ღირებულება იყო 86,020 ლარი (მე-7 შენიშვნა).

კომპანიის 951 ლარის საბალანსო ღირებულების მქონე (2019 წ.: 1,486 ლარი) შენობები დაგირავებულია ქართული ბანკებისგან მიღებული სესხის უზრუნველსაყოფად (მე-8 შენიშვნა).

ამასთან, დაკავშირებულმა მხარემ (უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიერ კონტროლირებადი საწარმო) უზრუნველყოფის სახით განსაზღვრა შენობა-ნაგებობები ქართული ბანკისგან მიღებული 19,049 ლარის ოდენობით სესხზე.

14. სხვა ვალდებულებები

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	2020	2019
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		
ფულადი გზავნილების საქმიანობებთან დაკავშირებული კრედიტორული დავალიანება	2,433	1,379
	2,433	1,379
სხვა არაფინანსური ვალდებულებები		
საგადასახადო დავალიანება, მოგების გადასახადის გარდა	1,809	1,375
სხვა	35	-
	1,844	1,375
სხვა ვალდებულებები, სულ	4,277	2,754

15. კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი წარმოადგენს კომპანიის სადამფუძნებლო დოკუმენტაციაში ასახული კაპიტალის ნომინალურ ღირებულებას და ექვემდებარება სახელმწიფო რეგისტრაციას. 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის საწესდებო კაპიტალი შეადგენდა 1,584 ლარს. 2019 წელს კომპანიის საწესდებო კაპიტალში განხორციელდა 500 ლარის შენატანი.

დივიდენდები

საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად, კომპანიას შეუძლია დივიდენდების განაწილება თავისი წლიური ან ნახევარწლიანი მოგებიდან.

2020 წელს კომპანიამ გამოაცხადა და პარტნიორს სრულად გადაუხადა 2,042 ლარის ოდენობის (2019 წ.: 689) დივიდენდები.

(ათას ლარში)

16. პირობითი ვალდებულებები

იურიდიული

ჩვეულებრივი საქმიანობის ფარგლებში შესაძლებელია კომპანიის წინააღმდეგ სარჩელი აღიძრას. ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ თუ რაიმე სარჩელის გამო კომპანიას დაეკისრება პასუხისმგებლობა, ამ პასუხისმგებლობის მთლიანი მოცულობა უარყოფითად არ იმოქმედებს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო საქმიანობის შედეგებზე.

17. შემოსულობა დასაკუთრებული ოქროს გაყიდვიდან და სხვა შემოსავალი

შემოსულობა დასაკუთრებული ოქროს გაყიდვიდან და სხვა შემოსავალი მოიცავს:

	2020	2019
შემოსულობა დასაკუთრებული ოქროს გაყიდვიდან და გადაფასებიდან	1,996	1,101
გადასახადების ამოღება მოგების გადასახადის გარდა	820	155
შემოსულობა ძირითადი საშუალებების რეალიზაციიდან	493	9
სხვა	129	275
	3,438	1,540

18. სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

	2020	2019
კავშირგაბმულობა და კომუნალური მომსახურება	853	980
კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საქველმოქმედო და სხვა დანახარჯები	439	–
იურიდიული და საკონსულტაციო მომსახურების ხარჯები	393	249
საკანცელარიო საქონლის ხარჯი	359	185
იჯარა და ქირა	306	242
დაცვა-უსაფრთხოების დანახარჯები	278	287
სარეკლამო მომსახურების ხარჯი	262	377
სხვა აქტივების გაუფასურება	261	–
ძირითადი საშუალებების შეკეთებისა და ტექნიკური მომსახურების ხარჯები	234	196
ბანკის მომსახურების საკომისიო	75	72
სამივლინებო ხარჯები	64	253
წარმომადგენლობითი ხარჯები	25	72
საოპერაციო გადასახადები	–	160
სხვა	755	641
	4,304	3,714

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა

შესავალი

კომპანიის საქმიანობისთვის გარკვეული რისკებია დამახასიათებელი, და მათი მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასებისა და კონტროლის უწყვეტი პროცესით. რისკის მართვის ამ პროცესს გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს კომპანიის უწყვეტი შემოსავლიანობისათვის. ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი პასუხს აგებს და უშუალოდაა ჩართული რისკის მართვის საქმიანობაში. კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭო იღებს რისკის მართვის შესაბამის გადაწყვეტილებებს (რომლებიც მოიცავს როგორც ქვემოთ აღწერილ ფინანსურ რისკებს, ისე ბიზნეს რისკებს, როგორცაა გარემოს, ტექნოლოგიების და დარგის ცვლილებები) რეგულარულ შეხვედრებზე, რომლებიც მინიმუმ თვეში ორჯერ ტარდება. შემუშავების ეტაპზეა რისკის მართვის ფორმალიზებული პროცესი. კომპანიას ძირითადად აქვს საკრედიტო, ლიკვიდურობის და სავალუტო რისკები. მისთვის ასევე დამახასიათებელია საოპერაციო რისკები.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის მონაწილე მხარე ვერ შეძლებს მოვალეობის შესრულებას და ამით მეორე მხარეს ფინანსურ ზარალს მიაყენებს.

კომპანიის საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა უდრის თავისი ფულადი სახსრების და საკრედიტო ინსტიტუტების მოთხოვნების (გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში) საბალანსო ღირებულებას, გაცემულ სესხებსა, დებიტორულ დავალიანებას და წარმოებულ ფინანსურ აქტივებს.

სალომბარდო სესხებთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკები ძირითადად იმართება სესხების უზრუნველყოფის მოთხოვნით. გარდა ამისა, კომპანია ზღუდავს და აკონტროლებს ერთ მსესხებელზე გაცემული სალომბარდო სესხების თანხას (მაქსიმუმ 100 ათასი ლარი) და არ არსებობს ერთი მსესხებელი, რომელზეც მნიშვნელოვანი ნაშთი მოდის, სალომბარდო სესხების მთლიან ნაშთთან მიმართებაში.

იპოთეკური სესხის შემთხვევაში, სესხის მომთხოვნი პირი ჯერ ავსებს სასესხო განაცხადს, რომელსაც განიხილავს და აანალიზებს კომპანიის საკრედიტო განყოფილება. თუ განაცხადს დაამტკიცებს საკრედიტო განყოფილება, შემდეგ ტარდება გასაუბრება პირადად კლიენტთან კომპანიის დირექტორისა და სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მიერ. თუ კომპანიის დირექტორი და სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე დაასკვნიან, რომ აღნიშნული კლიენტის შემთხვევაში საკრედიტო რისკის მისაღები დონე არსებობს, შემდეგ ხდება დასაგირავებელი ქონების შეფასება და გაიცემა იპოთეკური სესხი, რომლის თანხაც არ აღემატება ქონების სალიკვიდაციო ღირებულების 30%-ს. ეს არის ის მიახლოებითი თანხა, რომლის მიღებაც მოსალოდნელია აქტივის დაჩქარებული წესით გაყიდვის შედეგად, ვიდრე იქნებოდა დამოუკიდებელ მყიდველზე ჩვეულებრივი გაყიდვის პირობებში.

სალომბარდო სესხის შემთხვევაში, თუ მსესხებელი 30 დღეზე მეტი ხნის განმავლობაში ვერ განახორციელებს შენატანს, კომპანია კლიენტს უგზავნის ოფიციალური გაფრთხილების წერილს და თუ მსესხებელი მაინც ვერ დაფარავს დავალიანებას 60 დღის განმავლობაში, მაშინ კომპანია ახდენს უზრუნველყოფის საგნის დასაკუთრებას.

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

იპოთეკური სესხების შემთხვევაში, ოფიციალური გაფრთხილების წერილი იგზავნება მაშინ, თუ მსესხებელი ვერ გადაიხდის 15 დღეზე მეტი ხნის განმავლობაში და წერილი ასევე ქვეყნდება გაზეთში. თუ მსესხებელი ვერ გადაიხდის დავალიანებას დროულად, კომპანიის თანამშრომელი კლიენტს უკავშირდება ტელეფონით ან მოკლე ტექსტური შეტყობინებით და მოსთხოვს მას თანხის დაფარვას. ჩვეულებრივ, კომპანია სასამართლოს მხოლოდ მაშინ მიმართავს დაგირავებული უძრავი ქონების გაყიდვის მოთხოვნით, როდესაც სესხი 120 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული. თუმცა, გარკვეულ შემთხვევებში, კომპანია ცდილობს კლიენტთან სესხის შეცვლილ პირობებზე მოლაპარაკებას, დაგირავებული ქონების გაყიდვის თავიდან აცილების მიზნით. როგორც წესი, სასამართლო აკმაყოფილებს კომპანიის მოთხოვნას და აქტივები იყიდება კომპანიის მიმართ მსესხებლის დავალიანების დასაფარად, თუმცა ხშირად ჯარიმების დაფარვა არ ხდება. სასამართლოში საქმის წარმოებას შეიძლება დაახლოებით ერთი წელი დასჭირდეს, ხოლო აღსრულების პროცესს – კიდევ სამი თვე.

სხვა ფინანსური აქტივებისთვის, გარდა სამომხმარებლო სესხებისა, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არაარსებითად ფასდება, უმეტესად საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარების მოკლე ვადის გამო.

უზრუნველყოფის ეფექტი და რისკის შემცირების სხვა მეთოდები მოცემულია მე-7 შენიშვნაში.

გაუფასურების შეფასება

კომპანია მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს გამოითვლის ალბათობის რამდენიმე სცენარზე დაყრდნობით იმისათვის, რომ შეაფასოს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი დეფიციტი, რომელიც დისკონტირებულია ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთთან მიახლოებული განაკვეთით. ფულადი სახსრების დეფიციტი არის სხვაობა ხელშეკრულების შესაბამისად საწარმოსთვის გადასახდელ ფულად ნაკადებს და იმ ფულად ნაკადებს, რომელთა მიღებასაც საწარმო მოელის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშება მოცემულია ქვემოთ და მისი ძირითადი კომპონენტებია:

- PD *დეფოლტის ალბათობა* არის გარკვეული დროის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის შესაძლებლობის შეფასება. დეფოლტი შეიძლება დადგეს მხოლოდ შესაფასებელი პერიოდის გარკვეულ მომენტში, თუ ინსტრუმენტის აღიარება მანამდე არ შეწყვეტილა და ჯერ კიდევ პორტფელის ნაწილია.
- EAD *დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება* არის დავალიანების შეფასება დეფოლტის სამომავლო თარიღისთვის, საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ დავალიანებაში მოსალოდნელი ცვლილებების გათვალისწინებით, რომელთა შორისაცაა ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდა, ხელშეკრულების მიხედვით ან სხვაგვარად, კრედიტების, რომელთა გაცემის ვალდებულება ნაკისრია, მოსალოდნელი ათვისება და გადაუხდელ შენატანებზე დარიცხული პროცენტი.
- LGD *დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში* არის დროის გარკვეულ მომენტში დეფოლტის დადგომის შემთხვევაში წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ეყრდნობა სხვაობას გადასახდელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც კრედიტორი მოელის, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გზით. ჩვეულებრივ, გამოიხატება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების პროცენტის სახით.

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება იმ საკრედიტო ზარალების საფუძველზე, რომელთა წარმოშობაც მოსალოდნელია აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში („აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“), გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც საკრედიტო რისკი არ გაზრდილა აქტივის წარმოშობიდან, რა შემთხვევაშიც, რეზერვი ეყრდნობა 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, კერძოდ ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის შემთხვევების შედეგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ან ინდივიდუალურად, ან კოლექტიურად, საბაზისო ფინანსური აქტივების პორტფელის ხასიათიდან გამომდინარე.

კომპანიამ დანერგა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, კომპანია აჯგუფებს თავის სესხებს 1-ელ, მე-2, მე-3 ეტაპებად და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად, როგორც აღწერილია ქვემოთ:

პირველი ეტაპი: სესხების თავდაპირველი აღიარებისას კომპანია ქმნის რეზერვს 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით. პირველი ეტაპის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მეორე ეტაპიდან.

მეორე ეტაპი: როდესაც სესხის წარმოშობის შედეგად საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, კომპანია ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მეორე ეტაპის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მესამე ეტაპიდან.

მესამე ეტაპი: სესხები, რომლებიც გაუფასურებულად მიიჩნევა. კომპანია ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს.

შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული: შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური აქტივები, რომლებიც გაუფასურებულია თავდაპირველი აღიარებისას. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას და საპროცენტო შემოსავლის აღიარება შემდეგ ხდება კრედიტის მიხედვით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ხდება მხოლოდ იმ ოდენობით, რა ოდენობითაც მათში ფიქსირდება შემდგომი ცვლილება.

დეფოლტის ალბათობის შეფასების პროცესი

დეფოლტის ალბათობა ფასდება მაკრო მოდელის გამოყენებით, რომელიც აღწერს დამოკიდებულებას დეფოლტის განვლილ ალბათობას და ისეთ მაკროეკონომიკურ ცვლად მონაცემებს შორის, როგორც არის მშპ-ს რეალური ზრდა და უნცია ოქრო/ლარის სავალუტო კურსი. დეფოლტის ალბათობის პროგნოზირება ხდება შეფასების შედეგების და სებ-ის მიერ წარმოდგენილი საპროგნოზო მაკრო-ცვლადი მონაცემების საფუძველზე. მოდელი ყოველწლიურად გადაფასდება და გამოიყენება სხვა მაკროეკონომიკური ცვლადი მონაცემები, თუ ისინი გააუმჯობესებენ მოდელის ახსნის უნარს.

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

იმ შემთხვევაში, თუ დეფოლტის შესახებ განვლილი სტატისტიკური მონაცემები არ მიიჩნევა სრულად წარმომადგენლობითად სასესხო პორტფელის საკრედიტო ხარისხის მხრივ (მაგალითად, მთავრობის მიერ ინიცირებული საშეღავათო პერიოდების ან დაკვირვების შედეგად გამოვლენილი დეფოლტის შემთხვევების დაბალი რაოდენობის გამო), ხელმძღვანელობამ, საკუთარი პროფესიული მსჯელობის საფუძველზე, შესაძლოა მოახდინოს ამ განვლილი სტატისტიკის კორექტირება, დეფოლტის ალბათობის შესაფასებლად, რომელსაც ხელმძღვანელობა მიიჩნევს დეფოლტის ალბათობის საუკეთესო შეფასებად ანგარიშგების თარიღის მდგომარეობით.

დეფოლტირებული ოდენობა

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს ფინანსური ინსტრუმენტების მთლიან საბალანსო ღირებულებას, გაუფასურების დაანგარიშების ფარგლებში. დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების დასაანგარიშებლად პირველი ეტაპის სესხისთვის, კომპანია აფასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად. მე-2 და მე-3 ეტაპების და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, დეფოლტის შესაძლებლობა გათვალისწინდება მოვლენებზე ინსტრუმენტის არსებობის ვადის განმავლობაში.

კომპანია დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებას განსაზღვრავს ფინანსური აქტივის მიმდინარე მთლიან საბალანსო ღირებულებად. მოსალოდნელი ავანსების ეფექტი მიიჩნევა არაარსებითად, ანგარიშგების თარიღის მდგომარეობით დაუფარავი სესხის პორტფელის ვადების მიხედვით საპროცენტო განაკვეთების სტრუქტურის გათვალისწინებით.

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში

დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების ღირებულება რეგულარულად გადაფასდება. საკრედიტო რისკის შეფასება ეფუძნება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების სტანდარტიზებული შეფასების სტრუქტურას, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების კონკრეტულ განაკვეთს. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების ეს განაკვეთები ითვალისწინებს დეფოლტის მომენტისთვის მოსალოდნელ დაუფარავ დავალიანებას იმ თანხასთან შედარებით, რომლის აღდგენაც ან რეალიზაციაც მოსალოდნელია უზრუნველყოფის ნებისმიერი დასაკუთრებული საგნიდან.

კომპანიას ორი პორტფელური სეგმენტი აქვს – სალომბარდო და იპოთეკური სესხები. იპოთეკური სესხებისთვის, კომპანია აგროვებდა მონაცემებს ზარალის შესახებ და სტატისტიკურად ანგარიშობდა დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებს, სესხის ამოღების გამოცდილების საფუძველზე. კომპანია ითვალისწინებს ზარალის გამოცდილებას უზრუნველყოფის არმქონე კრედიტის ოდენობისთვის. სალომბარდო სესხებისთვის, დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში ფასდება საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით ფლობილი ოქროს უზრუნველყოფის სამართლიანი ღირებულების, ან, შესაბამის შემთხვევაში, მათი საშუალო ღირებულების გათვალისწინებით.

საჭიროების შემთხვევაში, გამოიყენება დამატებითი უახლესი მონაცემები და პროგრესული ეკონომიკური სცენარები, სალომბარდო პორტფელისთვის (მაგ. ოქროს საპროგნოზო ფასები) ფასს (IFRS) 9-ის დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განაკვეთის განსაზღვრად. საპროგნოზო ინფორმაციის შეფასებისას, მოლოდინი ეფუძნება მრავალჯერად სცენარებს, რომლებიც რეგულარულად გადაიხედება იპოთეკური პორტფელისთვის. ამასთან მიიჩნევა, რომ საპროგნოზო ინფორმაციის გამოყენებას დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე არაარსებითი ეფექტი აქვს.

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

კომპანია მუდმივად ახდენს ყველა მისი აქტივის მონიტორინგს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გათვალისწინებით. იმის განსასაზღვრად, ინსტრუმენტი ან ინსტრუმენტთა პორტფელი 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ექვემდებარება, თუ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, კომპანია აფასებს ჰქონდა თუ არა ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში თავდაპირველი აღიარების შემდეგ. კომპანიის აზრით, საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად იზრდება იმ დროს, როდესაც ვადაგადაცილება 30 დღეს გადააჭარბებს.

კომპანია ასევე იყენებს მეორად თვისებრივ მეთოდს აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის გამოსაწვევად, როგორც არის ანგარიშის რესტრუქტურირება საკრედიტო მოვლენის გამო (მთავრობის მიერ ინიცირებული საშელავათო პერიოდის პროგრამებიდან წარმოქმნილი რესტრუქტურირების გამოკლებით).

კომპანია მისი სასესხო პორტფელისთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს მხოლოდ კოლექტიურ საფუძველზე აფასებს, რადგან კომპანიის ყველა სესხი ინდივიდუალური მნიშვნელობის არმქონედ მიიჩნევა. მსგავსი საკრედიტო რისკის პროფილის მქონე სესხების ჯგუფებს კომპანია განსაზღვრავს პროდუქტის (სალომბარდო და იპოთეკური) ვალუტის (ლარი ან უცხოური ვალუტა) და ვადაგადაცილებული დღეების საფუძველზე.

საპროგნოზო ინფორმაცია და მრავალჯერადი ეკონომიკური სცენარები.

თავისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის გამოყენებისას კომპანია ამოსავალ ეკონომიკურ მონაცემებად იყენებს ისეთ ფართო სპექტრის საპროგნოზო ინფორმაციას, როგორც არის:

- ▶ მშპ-ის ზრდა;
- ▶ სავალუტო რისკები;
- ▶ ოქროს ღირებულება.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და მოდელები, ყოველთვის არ მოიცავს ბაზრის ყველა მახასიათებელს, ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღში.

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

კომპანია სებ-ისგან იღებს საპროგნოზო ინფორმაციას, ოქროს ფასების გარდა. ოქროს საპროგნოზო ფასები განისაზღვრება საზოგადოდ ხელმისაწვდომი პროგნოზის და ოქროს ფასების ცვალებადობისა და მასზე დაკვირვების გამოცდილების საფუძველზე. ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში ნაჩვენებია საპროგნოზო ეკონომიკური ცვლადი მონაცემები/დაშვებები, რომლებიც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თითოეულ ეკონომიკურ სცენარში გამოიყენება. „შემდგომი წლების“ რიცხვები წარმოადგენს გრძელვადიან საშუალო მაჩვენებელს და, შესაბამისად, 2020 წლის 31 დეკემბრის და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არ განსხვავდება თითოეული სცენარისთვის.

მნიშვნელოვანი დრეივერები 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი	განსაზღვრული ალბათობები, %	2020	2021	2022
შპს-ის ზრდა, %					
	აღმავალი	25%	-4.5%	6.0%	5.0%
	საბაზისო შემთხვევა	50%	-5.0%	5.0%	4.5%
	დაღმავალი	25%	-6.0%	1.0%	4.0%
აშშ დოლარი/ლარის სავალუტო კურსის ცვლილება					
	აღმავალი	25%	0.0%	-5.0%	-5.0%
	საბაზისო შემთხვევა	50%	0.0%	0.0%	5.0%
	დაღმავალი	25%	5.0%	15.0%	-5.0%
ოქროს (ერთი უნცია) ფასი, აშშ ერთი ტროიანული უნცია					
	აღმავალი	25%	5.3%	5.3%	5.3%
	საბაზისო შემთხვევა 1	25%	-1.7%	-2.4%	-2.4%
	საბაზისო შემთხვევა 2	18%	7.1%	0.0%	0.0%
	დაღმავალი 1	25%	-5.5%	-5.5%	-5.5%
	დაღმავალი 2	8%	-21.3%	0.0%	0.0%

მნიშვნელოვანი დრეივერები 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი	განსაზღვრული ალბათობები, %	2020	2021	2022
შპს-ის ზრდა, %					
	აღმავალი	25%	5.5%	6.0%	5.0%
	საბაზისო შემთხვევა	50%	4.5%	5.0%	5.0%
	დაღმავალი	25%	2.5%	3.5%	4.5%
აშშ დოლარი/ლარის სავალუტო კურსის ცვლილება					
	აღმავალი	25%	-5.0%	-5.0%	0.0%
	საბაზისო შემთხვევა	50%	0.0%	0.0%	0.0%
	დაღმავალი	25%	10.0%	5.0%	5.0%
ოქროს (ერთი უნცია) ფასი, აშშ ერთი ტროიანული უნცია					
	აღმავალი	25%	5.6%	3.7%	3.7%
	საბაზისო შემთხვევა 1	25%	3.6%	0.0%	0.0%
	საბაზისო შემთხვევა 2	25%	1.3%	-0.4%	-0.4%
	დაღმავალი	25%	-2.1%	3.3%	3.3%

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელმძღვანელობამ შეცვალა ოქროს ფასებთან დაკავშირებული პროგნოზები ოქროს ფასების მნიშვნელოვანი ცვალებადობის გათვალისწინებით, რომელიც 2020 წელს დაფიქსირდა, დამატებითი დაღმავალი სცენარების დამატების გზით, რომელიც ითვალისწინებს ოქროს ფასების დაბრუნებას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დაფიქსირებულ დონეებს. ამასთან, ხელმძღვანელობამ შეცვალა ოქროს ფასების საპროგნოზო სცენარების ალბათობა, საჯაროდ ხელმისაწვდომი პროგნოზებისთვის მინიჭებული უფრო მაღალი ფარდობითი წონით, რომელიც მსოფლიო ბანკმა გამოაქვეყნა და რომელიც მიიჩნევა უკეთეს პროგნოზად ჩატარებული განვლილი თარიღით ტესტირების ანალიზის საფუძველზე.

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ნაჩვენებია სამომხმარებლო სესხების საკრედიტო ხარისხი:

2020 წლის 31 დეკემბერი	შენიშვნა	0-დან 30 დღემდე ვადაგადა- ცილება	30-დან 60 დღემდე ვადაგადა- ცილება	60-დან 90 დღემდე ვადაგადა- ცილება	90 დღეზე მეტი ვადაგადა- ცილება	სულ
კლიენტებზე გაცემული სესხები						
- სალომზარდო სესხები	7					
	1-ლი ეტაპი	271,883	-	-	-	271,883
	მე-2 ეტაპი	4,558	598	-	-	5,156
	მე-3 ეტაპი	-	-	278	343	621
		276,441	598	278	343	277,660
- იპოთეკური სესხები						
	1-ლი ეტაპი	23,592	-	-	-	23,592
	მე-2 ეტაპი	5,288	65	48	-	5,401
	მე-3 ეტაპი	-	-	2	7	9
		28,880	65	50	7	29,002
სულ		305,321	663	328	350	306,662

2019 წლის 31 დეკემბერი	შენიშვნა	0-დან 30 დღემდე ვადაგადა- ცილება	30-დან 60 დღემდე ვადაგადა- ცილება	60-დან 90 დღემდე ვადაგადა- ცილება	90 დღეზე მეტი ვადაგადა- ცილება	სულ
კლიენტებზე გაცემული სესხები						
- სალომზარდო სესხები	7					
	1-ლი ეტაპი	225,742	3,144	-	-	228,886
	მე-2 ეტაპი	-	1,305	-	-	1,305
	მე-3 ეტაპი	-	-	943	445	1,388
		225,742	4,449	943	445	231,579
- იპოთეკური სესხები						
	1-ლი ეტაპი	33,685	-	-	-	33,685
	მე-2 ეტაპი	-	-	-	-	-
	მე-3 ეტაპი	-	-	-	326	326
		33,685	-	-	326	34,011
სულ		259,427	4,449	943	771	265,590

კომპანიას არ აქვს საკრედიტო რეიტინგის შიდა სისტემა, რომ შეაფასოს კლიენტებზე გაცემული არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებული იპოთეკური სესხების საკრედიტო ხარისხი, და ის საკრედიტო რისკს მართავს ვადაგადაცილებული დღეების შესახებ ინფორმაციის საფუძველზე.

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ვადაგადაცილების ინფორმაციასთან ერთად, სალომბარდო პორტფელისთვის, კომპანია საკრედიტო ხარისხს აფასებს უზრუნველყოფის ღირებულებასთან სესხის ფარდობის კოეფიციენტის საფუძველზე 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

2020 წლის

31 დეკემბრის

მდგომარეობით	0-0.3	0.3-0.5	0.5-0.7	0.7-0.9	0.9-1	>1	სულ
1-ლი ეტაპი	20,317	11,638	40,694	72,440	51,089	75,705	271,883
მე-2 ეტაპი	59	109	587	1,515	696	2,190	5,156
მე-3 ეტაპი	3	1	12	75	140	390	621
სულ	20,379	11,748	41,293	74,030	51,925	78,285	277,660

2019 წლის

31 დეკემბრის

მდგომარეობით	0-0.3	0.3-0.5	0.5-0.7	0.7-0.9	0.9-1	>1	სულ
1-ლი ეტაპი	26,369	6,700	34,157	71,279	61,654	28,727	228,886
მე-2 ეტაპი	111	9	83	268	531	303	1,305
მე-3 ეტაპი	185	3	35	274	431	460	1,388
სულ	26,665	6,712	34,275	71,821	62,616	29,490	231,579

კლიენტებზე გაცემული სესხების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესახებ უფრო დეტალური ინფორმაციისათვის იხილეთ მე-7 შენიშვნა.

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ კომპანიამ შეიძლება ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. ამ რისკის შეზღუდვის მიზნით, ხელმძღვანელობა მარტივი თამასუქებით წარმოდგენილი ფინანსური რესურსების ბაზის გარდა იყენებს დაფინანსების დივერსიფიცირებულ წყაროებს, მართავს აქტივებს ლიკვიდურობის მიხედვით და ყოველდღიურ ზედამხედველობას უწევს მომავალ ფულად ნაკადებს და ლიკვიდურობას. აღნიშნულ პროცედურებთან ერთად, ფასდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები და მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რომელიც შესაძლებელია საჭიროებისამებრ გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველყოფისთვის.

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებების ანალიზი დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით

ცხრილში ქვემოთ მოცემულია კომპანიის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 31 დეკემბრის მდგომარეობით სახელშეკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებებზე დაყრდნობით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. ამის მიუხედავად, კომპანია მოელის, რომ შეძლებს დაფარვების რეფინანსირებას ან გადავადებას უადრესი თარიღით, როდესაც შეიძლება კომპანიას გადახდა მოეთხოვოს და ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც მითითებულია კომპანიის მარტივი თამასუქების რეფინანსირების ისტორიაში.

2020 წლის 31 დეკემბერი	1 თვემდე	1-დან 3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ნასესხები სახსრები	10,574	52,366	49,892	4,074	–	116,906
მარტივი თამასუქები	9,616	19,600	86,421	–	–	115,637
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები (პირობით თანხები)	18,910	33,399	–	–	–	52,309
საიჯარო ვალდებულება სხვა ფინანსური ვალდებულებები	122	212	1,315	5,772	357	7,778
	2,433	–	–	–	–	2,433
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	41,655	105,577	137,628	9,846	357	295,063

2019 წლის 31 დეკემბერი	1 თვემდე	1-დან 3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ნასესხები სახსრები	370	5,865	46,617	–	–	52,852
მარტივი თამასუქები	32,077	16,339	65,127	–	–	113,543
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები (პირობით თანხები)	22,031	9,429	–	–	–	31,460
საიჯარო ვალდებულება სხვა ფინანსური ვალდებულებები	50	100	437	1,454	273	2,314
	1,379	–	–	–	–	1,379
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	55,907	31,733	112,181	1454	273	201,548

საბაზრო რისკი

სავალუტო რისკი

უცხოურ ვალუტაში გამოხატული აქტივებისა და ვალდებულებების გამო არსებობს სავალუტო რისკი. სავალუტო რისკს ხელმძღვანელობა აკონტროლებს სესხების გაცემით და დაფინანსების მიღებით ერთსა და იმავე ვალუტებში, ასევე უცხოური ვალუტის წარმოებული ინსტრუმენტებით განხორციელებულ გარიგებებში შესვლით.

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილებში წარმოდგენილია კომპანიის ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებით, განაწილებული ვალუტების მიხედვით (მოცემულია ეკვივალენტური თანხებით ლარში).

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სტრუქტურა სავალუტო რისკთან მიმართებაში:

2020 წლის 31 დეკემბერი	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	რუსული რუბლი	სხვა	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	27,155	20,570	63,940	2,907	892	115,464
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	3,000	–	1,639	–	–	4,639
კლიენტებზე გაცემული სესხები	262,661	43,457	544	–	–	306,662
სხვა ფინანსური აქტივები	–	2,126	1,957	288	–	4,371
სულ აქტივები	292,816	66,153	68,080	3,195	892	431,136
გამომგებული მარტივი თამასუქები	(9,925)	(101,634)	(1,031)	–	–	(112,590)
ნასესხები სახსრები	(113,584)	–	–	–	–	(113,584)
საიჯარო ვალდებულება სხვა ფინანსური ვალდებულებები	(3,362)	(2,308)	–	–	–	(5,670)
	(81)	(1,026)	(1,332)	6	–	(2,433)
სულ ვალდებულებები	(126,952)	(104,968)	(2,363)	6	–	(234,277)
რისკის სამართავად ფლობილი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების ეფექტი	–	50,195	(52,373)	–	–	(2,178)
წმინდა პოზიცია რისკის სამართავად ფლობილი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების შემდეგ	165,864	11,380	13,344	3,201	892	194,681

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბერი	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	რუსული რუბლი	სხვა	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	28,545	7,909	22,557	3,851	611	63,473
კლიენტებზე გაცემული სესხები	209,857	55,098	635	-	-	265,590
სხვა ფინანსური აქტივები	217	1,473	1,301	219	-	3,210
სულ აქტივები	238,619	64,480	24,493	4,070	611	332,273
გამოშვებული მარტივი თამასუქები	(17,015)	(91,938)	(929)	-	-	(109,882)
ნასესხები სახსრები	(55,164)	-	-	-	-	(55,164)
საიჯარო ვალდებულება სხვა ფინანსური ვალდებულებები	(824)	(1,143)	-	-	-	(1,967)
სულ ვალდებულებები	(73,302)	(93,604)	(1,486)	-	-	(168,392)
რისკის სამართავად ფლობილი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების ეფექტი	(20,885)	32,491	(12,032)	-	-	(426)
წმინდა პოზიცია რისკის სამართავად ფლობილი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების შემდეგ	144,432	3,367	10,975	4,070	611	163,455

სავალუტო კურსის მგრძობელობის ანალიზი

აშშ დოლართან, ევროსთან და რუსულ რუბლთან მიმართებაში ლარის გაუფასურება 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოგების ან ზარალის ქვემოთ წარმოდგენილ თანხებს შემდეგნაირად გაზრდიდა (შეამცირებდა): ანალიზი წარმოდგენილია წინა საგადასახადო საფუძვლის გათვალისწინებით და ეყრდნობა სავალუტო კურსების მერყეობას, რომელიც კომპანიის აზრით მოსალოდნელი იყო ანგარიშგების პერიოდის ბოლოსთვის. ანალიზი ეფუძნება დაშვებას, რომ ყველა დანარჩენი ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები მუდმივი რჩება.

ვალუტა	2020		2019	
	სავალუტო კურსის ცვლილება %	გავლენა მოგებაზე	სავალუტო კურსის ცვლილება %	გავლენა მოგებაზე
აშშ დოლარი	15%/(7%)	1,707/(797)	10%/(5%)	336/(168)
ევრო	16%/(8%)	2,135/(1,068)	11%/(6%)	1,207/(658)
რუსული რუბლი	16%/(16%)	512/(512)	13%/(13%)	529/(529)

(ათას ლარში)

19. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ დინამიკაზე.

მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობა არის საპროცენტო ხარჯზე ერთი წლის მანძილზე საპროცენტო განაკვეთის ნაგარაუდები ცვლილების ეფექტი თბილისის შიდა საბანკო განაკვეთზე (TIBR) (2019 წ.: სებ-ის რეფინანსირების განაკვეთზე) მიბმული ფინანსური ვალდებულებების ცვლელად განაკვეთზე 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია ვალდებულებები, რომლებსაც აქვს ცვლელადი საპროცენტო განაკვეთის რისკი 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	2020	2019
ნასესხები სახსრები	10,014	5,804

საპროცენტო განაკვეთის მგრძობელობის ანალიზი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ასახულია კომპანიის მოგება-ზარალის და კაპიტალის ანგარიშგების (გადასახადით დაბეგრამდე) მგრძობელობა ცვლელადი საპროცენტო განაკვეთის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების მიმართ, როდესაც ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია.

2020		2019	
ცვლილება თბილისის შიდა საბანკო განაკვეთში, საბაზისო პუნქტი	ეფექტი მოგებასა და კაპიტალზე გადასახადით დაბეგრამდე	სებ-ის რეფინანსირების განაკვეთის ცვლილება, საბაზისო პუნქტები	ეფექტი მოგებასა და კაპიტალზე გადასახადით დაბეგრამდე
100/(100)	100/(100)	100/(50)	58/(29)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. კომპანია საოპერაციო რისკს ძირითადად ამცირებს იმით, რომ ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი უშუალოდაა ჩართული კომპანიის პროცესებსა და ოპერაციებში, შეფასების, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურების ჩათვლით.

(ათას ლარში)

20. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მოსალოდნელი მათი ამოღება ან დაფარვა. კომპანიის სახელშეკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებები იხილეთ მე-19 შენიშვნაში – „რისკის მართვა“.

	2020			2019		
	ერთი წლის ვადაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ	ერთი წლის ვადაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	115,464	–	115,464	63,473	–	63,473
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	4,639	–	4,639	–	–	–
კლიენტებზე გაცემული სესხები	290,962	15,035	305,997	255,637	9,065	264,702
მიმდინარე მოგების გადასახადის აქტივი	883	–	883	–	–	–
ძირითადი საშუალებები	–	16,072	16,072	–	14,229	14,229
გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები	–	5,695	5,695	–	1,889	1,889
არამატერიალური აქტივები	–	57	57	–	31	31
სხვა აქტივები	11,745	–	11,745	5,371	–	5,371
სულ	423,693	36,859	460,552	324,481	25,214	349,695
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	2,178	–	2,178	426	–	426
გამომწვევული მარტივი თამასუქები	112,590	–	112,590	109,882	–	109,882
მოგების მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებები	–	–	–	99	–	99
ნასესხები სახსრები	110,166	3,418	113,584	55,164	–	55,164
საიჯარო ვალდებულება	997	4,673	5,670	387	1,580	1,967
გადავადებული მოგების გადასახადის ვალდებულება	360	1,667	2,027	–	377	377
სხვა ვალდებულებები	4,277	–	4,277	2,754	–	2,754
სულ	230,568	9,758	240,326	168,712	1,957	170,669
წმინდა	193,125	27,101	220,226	155,769	23,257	179,026

ზემოთ წარმოდგენილი ცხრილი არ ასახავს კლიენტებზე გაცემული სესხების ისტორიულ ტენდენციებს და გამომწვევული მარტივი თამასუქების ვადის გაგრძელებას, რესტრუქტურისა და რეფინანსირებას.

(ათას ლარში)

21. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულებით შეფასების პროცედურა

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია ფასის განსაზღვრა, რომელიც მიიღება აქტივის გასაყიდად ან ვალდებულების გადაცემის ასანაზღაურებლად ბაზრის მონაწილეებს შორის სტანდარტულ ოპერაციაში შეფასების თარიღისთვის. მაგრამ განუსაზღვრელობების და სუბიექტური მოსაზრების გათვალისწინებით, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იყოს ინტერპრეტირებული ისე, რომ მისი რეალიზება შესაძლებელია აქტივის დაუყოვნებლივ გაყიდვით ან ვალდებულებების გადაცემით.

კომპანიის ფინანსური განყოფილება განსაზღვრავს კომპანიის აქტივების, მათ შორის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების, სამართლიანი ღირებულების შეფასების პოლიტიკას და პროცედურებს ყველა ფინანსური აქტივისა და ვალდებულების სამართლიანი ღირებულება დაანგარიშდება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდის გამოყენებით, რომელიც ეყრდნობა ანალოგიურ ინსტრუმენტებზე მომავალში მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს და დისკონტირების განაკვეთებს საანგარიშგებო თარიღისთვის.

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას არ აქვს ფინანსური ინსტრუმენტები, სამომხმარებლო სესხების და საიჯარო ვალდებულებების გამოკლებით, რომელთა სამართლიანი ღირებულებაც განისაზღვრება შეფასების ისეთი მეთოდებით, რომლებიც იყენებს მნიშვნელოვან არასაბაზრო დაკვირვებად მონაცემებს.

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

კომპანია სამართლიან ღირებულებებს აფასებს სამართლიანი ღირებულების შემდეგი იერარქიით, რომელიც ასახავს შეფასებებში გამოყენებული მონაცემების მნიშვნელობას:

- ▶ 1-ლი დონე: ანალოგიური ინსტრუმენტის კოტირებული საბაზრო ფასი (არაკორექტირებული) აქტიურ ბაზარზე;
- ▶ მე-2 დონე: პირველ დონეში შესული კოტირებული ფასების გარდა სხვა პირდაპირ (ანუ ფასების სახით) ან არაპირდაპირ (ანუ ფასებიდან მიღებული) დაკვირვებადი მონაცემები. ეს კატეგორია მოიცავს ინსტრუმენტებს, რომლებიც ფასდება შემდეგი მონაცემების გამოყენებით: მსგავსი ინსტრუმენტების კოტირებული საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზარებზე; მსგავსი ინსტრუმენტების კოტირებული ფასები ისეთ ბაზარებზე, რომლებიც ნაკლებად აქტიურად ითვლება; ან სხვა შეფასების მეთოდები, რა შემთხვევაშიც, შეფასებაში მონაწილე ყველა მნიშვნელოვანი მონაცემი პირდაპირ ან არაპირდაპირ არის ბაზრიდან მოპოვებადი;
- ▶ მე-3 დონე: არადაკვირვებადი (არასაბაზრო) მონაცემები ეს კატეგორია მოიცავს ყველა ინსტრუმენტს, რომელთა შეფასების მეთოდები ეყრდნობა ისეთ ინფორმაციას, რომელიც არ შეიცავს დაკვირვებად (საბაზრო) მონაცემებს და არადაკვირვებადი (არასაბაზრო) მონაცემები მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ინსტრუმენტის შეფასებაზე. ამ კატეგორიაში შედის ინსტრუმენტები, რომლებიც ფასდება მსგავსი ინსტრუმენტების კოტირებული ფასების საფუძველზე, რა შემთხვევაშიც მნიშვნელოვანი არასაბაზრო კორექტირებები ან დაშვებებია საჭირო ამ ინსტრუმენტებს შორის განსხვავებების ასახვისთვის.

(ათას ლარში)

21. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომელიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია კომპანიის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. ცხრილი არ მოიცავს არაფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებს.

	2020			2019		
	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	აუდიარებელი შემოსულობა / (ზარალი)	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	აუდიარებელი ზარალი
ფინანსური აქტივები						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	115,464	115,464	-	63,473	63,473	-
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	4,639	4,639	-	-	-	-
კლიენტებზე გაცემული სესხები	305,997	306,950	953	264,702	265,677	975
სხვა ფინანსური აქტივები	4,371	4,371	-	2,866	2,866	-
ფინანსური ვალდებულებები						
გამოშვებული მარტივი თამასუქები	112,590	109,779	(2,811)	109,882	109,654	(228)
ნასესხები სახსრები	113,584	113,584	-	55,164	55,164	-
საიჯარო ვალდებულება	5,670	5,853	183	1,967	1,967	-
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	2,433	2,433	-	1,379	1,379	-
სამართლიანი ღირებულების მთლიანი აუდიარებელი ცვლილება			(1,675)			747

შეფასების მეთოდები და დაშვებები

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც არ არის აღირიცხული ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური, მოთხოვნამდე ან ხასიათდება მოკლევადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), ასევე მცურავი განაკვეთის მქონე აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის, უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას.

(ათას ლარში)

21. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

კლიენტებზე გაცემული სესხების, გამოშვებული მარტივი თამასუქების, ნასესხები სახსრების და საიჯარო ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით ანალოგიური პირობების, საკრედიტო რისკის და დარჩენილი ვადის მქონე სესხის მიმდინარე განაკვეთების გამოყენებით.

22. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“ მიხედვით მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. თითოეული შესაძლო ურთიერთკავშირის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორსაც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორითაც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის.

(ათას ლარში)

22. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებების მიმდინარე ნაშთები ასეთია:

	2020			2019		
	პარტნიორი	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	სხვა დაკავშირებული მხარეები	პარტნიორი	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	სხვა დაკავშირებული მხარეები
1 იანვრის მდგომარეობით						
დაუფარავი საერთო სესხები	-	78	108	-	57	117
წლის განმავლობაში გაცემული სესხები	-	101	101	-	39	-
სესხის დაფარვა წლის განმავლობაში	-	(116)	(84)	-	(18)	(9)
სხვა მოძრაობა	-	-	-	-	-	-
სულ 31 დეკემბრის მდგომარეობით დასაფარი სესხები	-	63	125	-	78	108
გამოკლებული: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	(1)	(1)	-	-	-
31 დეკემბრის მდგომარეობით დასაფარი წმინდა სესხები	-	62	124	-	78	108
სხვა აქტივები 1 იანვარს	-	-	-	-	-	-
სხვა აქტივების შესყიდვა წლის განმავლობაში	-	-	765	-	-	-
სხვა აქტივების გაყიდვა წლის განმავლობაში	-	-	-	-	-	-
სხვა აქტივები 31 დეკემბერს	-	-	765	-	-	-
1 იანვარს დარჩენილი გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები	49	-	333	108	-	446
გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივების შესყიდვა წლის განმავლობაში	67	-	3,039	-	-	-
სხვა მოძრაობა	-	-	231	-	-	-
გამოკლებული: ცვეთის დანარიცხი წლის განმავლობაში	(69)	-	(321)	(59)	-	(113)
დაუფარავი გამოყენების უფლება 31 დეკემბერს	47	-	3,282	49	-	333
საიჯარო ვალდებულება 1 იანვრის მდგომარეობით	52	-	407	108	-	446
შესყიდვები	67	-	3,039	-	-	-
საიჯარო ვალდებულების გადახდა	(74)	-	(867)	(65)	-	(82)
საპროცენტო ხარჯი და სხვა მოძრაობები	9	-	408	9	-	43
საიჯარო ვალდებულება 31 დეკემბრის მდგომარეობით	54	-	2,987	52	-	407
ნასესხები სახსრები 1 იანვრის მდგომარეობით	-	-	5,000	-	-	-
წლის განმავლობაში ნასესხები	-	-	-	-	-	5,000
ძირითადი თანხის და პროცენტის დაფარვა	-	-	(709)	-	-	-
საპროცენტო ხარჯი და სხვა მოძრაობები	-	-	38	-	-	-
ნასესხები სახსრები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	-	4,329	-	-	5,000
მარტივი თამასუქები 1 იანვრის მდგომარეობით	785	10,421	712	698	4,247	603
წლის განმავლობაში გამოშვებული მარტივი თამასუქები	799	36,274	1,631	766	10,417	711
წლის განმავლობაში დაფარული მარტივი თამასუქები	(771)	(36,033)	(1,297)	(698)	(4,247)	(602)
სხვა მოძრაობა	137	(186)	431	19	4	-
მარტივი თამასუქები 31 დეკემბერს	950	10,476	1,477	785	10,421	712

(ათას ლარში)

22. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

სხვა დაკავშირებული მხარეები ძირითადად წარმოდგენილია ხელმძღვანელობის ზედა რგოლის და პარტნიორის ოჯახის წევრებით, ასევე უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მართვის ქვეშ მყოფი საწარმოებით.

დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებების შედეგად მიღებული შემოსავალი და ხარჯი:

	31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის					
	2020			2019		
	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა-პარტნიორი	სხვა დაკავშირებული მხარეები	პარტნიორი	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	სხვა დაკავშირებული მხარეები	პარტნიორი
საპროცენტო შემოსავალი სესხებზე	-	8	7	-	12	10
მარტივი თამასუქების საპროცენტო ხარჯი	(45)	(1,019)	(41)	(37)	(301)	(34)
სესხებზე საპროცენტო ხარჯი	-	-	(350)	-	-	-

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება ასე გამოიყურება:

	2020	2019
ხელფასები და სხვა მოკლევადიანი სარგებელი	1,621	1,420

გარიგებები პარტნიორთან ასევე მოიცავს დივიდენდების გადახდას და შენატანებს საწესდებო კაპიტალში, მე-15 შენიშვნაში აღწერილის შესაბამისად.

23. კაპიტალის ადეკვატურობა

კომპანია ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. კომპანიის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანია სრულად აკმაყოფილებდა კაპიტალის სავალდებულო მოთხოვნებს.

კომპანიის კაპიტალის მართვის მთავარი ამოცანებია იმის უზრუნველყოფა, რომ კომპანია აკმაყოფილებდეს კაპიტალის სავალდებულო მოთხოვნებს და ინარჩუნებდეს კაპიტალის ჯანსაღ კოეფიციენტებს იმისთვის, რომ განამტკიცოს თავისი საქმიანობა და მაქსიმალურად გაზარდოს პარტნიორისთვის შექმნილი ღირებულება.

(ათას ლარში)

23. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

სებ-ი კვალიფიციური საკრედიტო ინსტიტუტებისგან მოითხოვს საკუთარი კაპიტალის აქტივებთან თანაფარდობის 24%-იანი კოეფიციენტის შენარჩუნებას 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2019 წ.: 24%). კომპანიის საკუთარი და სასესხო კაპიტალის თანაფარდობა 31 დეკემბრის მდგომარეობით ასე გამოიყურებოდა:

	2020	2019
კაპიტალი	220,226	179,026
აქტივები	460,552	349,695
საკუთარი კაპიტალის აქტივებთან თანაფარდობის კოეფიციენტი 31 დეკემბრის მდგომარეობით	48%	51%

24. ცვლილებები საფინანსო საქმიანობიდან და სხვა არაფულადი მოძრაობებიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში

	გამომავალი მარტივი თამასუქები*	ნასესხები სახსრები	სულ ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ვალდებულებები
საბალანსო ღირებულება			
2018 წლის 31 დეკემბრისთვის	111,305	34,860	146,165
გაცემულ სესხზე მიღებული შემოსავალი	-	35,632	35,632
ძირითადი თანხისა დაფარვა	(7,929)	(14,564)	(22,493)
ცვლილება დარიცხულ პროცენტში	2,150	(764)	1,386
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	4,356	-	4,356
საბალანსო ღირებულება			
2019 წლის 31 დეკემბრისთვის	109,882	55,164	165,046
გაცემულ სესხზე მიღებული შემოსავალი	-	101,830	101,830
ძირითადი თანხისა დაფარვა	(10,572)	(43,685)	(54,257)
ცვლილება დარიცხულ პროცენტში	409	275	684
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	12,871	-	12,871
საბალანსო ღირებულება			
2020 წლის 31 დეკემბრისთვის	112,590	113,584	226,174

* ამონაგები მარტივი თამასუქის ძირითადი თანხის გაცემიდან და გადახდიდან წარმოდგენილია წმინდა საფუძველზე, რადგან ისინი სწრაფად ბრუნავენ, თანხები მსხვილია, ხოლო დაფარვის ვადები – მოკლე.

სხვა არსებითი არაფულადი მოძრაობები უმეტესად წარმოადგენს დეფოლტირებული სამომხმარებლო სესხების უზრუნველყოფის სახით 4,098 ლარის ოდენობით დაგირავებული ოქროს დასაკუთრებას 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის (2019 წ.: 16,680 ლარი).